

Verfijning en herijking kosten-
batenanalyse voor investeringen in
gemeenschappelijke voorzieningen in
het stelsel van basisregistraties

**Grip op centrale en decentrale investeringen en kosten
maximaliseert de businesscase**

Definitief

23 februari 2010

Referentie: 2010-0430/ADB/mh/ms/wb

Inhoud

1	Samenvatting	3
2	Inleiding, doel en aanpak	5
3	Conceptueel model	7
4	De vier componenten DigiKoppeling, DigiLevering, DigiMelding en procesharmonisatie	11
5	Nulalternatief, GV-alternatief en tussenalternatief	14
6	Uitkomsten	20
7	Risico's van grotere complexiteit en diversiteit in het stelsel	26
A	Onderbouwing modelparameters	30
B	Detailuitkomsten model alternatieven	38
C	Verslag expertsessie	46
D	Gebruikte bronnen	49

1 Samenvatting

1.01 Doel van de opdracht is tweeledig: 1) om een nader inzicht, meerjarig, in de kosten en baten van inrichting, exploitatie en gebruik van het stelsel van basisregistraties, in het bijzonder de gemeenschappelijke stelselvoorzieningen daarin en 2) op basis van de ontwikkeling afgelopen jaren (kosten/baten analyse ODP Ecorys 2008) is het nodig (en mogelijk) om de business case van 2008 te herijken en te verfijnen. De beoogde financiering van een deel van de investeringen in 2010 uit PRIMA-gelden vergt eveneens een recente kosten-batenanalyse.

1.02 Om een structuur te creëren voor de analyse hebben we een conceptueel denkmodel ontwikkeld. Dit model moet tevens toepasbaar zijn op het stelsel van basisregistraties als geheel zodat deze gebruikt kan worden voor beleidsmatige doeleinden (in fase 2 van het onderzoek).

1.03 Bij het opstellen van het model is uitgegaan van het volgende doel van de investeringen in gemeenschappelijke voorzieningen:

Het efficiënt en effectief realiseren van voorzieningen om de verplichte uitwisseling van gegevens tussen bronhouder en afnemer uit een van de 13 landelijke registraties te vereenvoudigen, te automatiseren en te optimaliseren.

1.04 In het conceptuele model hebben we twee uiterste alternatieven onderkend en beschreven:

- De nulvariant: dit moet gezien worden als een worstcase scenario waarbij voor per basisregistratie en per afnemer eigen koppelingen worden ontworpen en gerealiseerd.
- De Gemeenschappelijke voorzieningen(GV)-variant: dit moet gezien worden als een bestcase scenario waarbij alle basisregistraties en alle afnemers ontwikkelde voorzieningen gemeenschappelijk hebben.

1.05 De businesscase is gebaseerd op een aantal veronderstellingen (getoetst in een expertsessie, het stelseloverleg en de begeleidingscommissie) waarvan onderstaande het belangrijkste mechanisme beschrijft in de ontwikkeling van de kosten en baten binnen het model:

*Met de ontwikkeling van gemeenschappelijke voorzieningen wordt redundantie in investeringen en kosten in het stelsel voorkomen doordat faciliteiten gemeenschappelijk worden ontwikkeld en toegepast. **De baten van de businesscase zijn vermeden kosten en investeringen.***

1.06 Om het mechanisme te illustreren hebben we de beide uiterste varianten en twee tussenvarianten doorgerekend. In die tussenvarianten zullen meerdere basisregistraties hun eigen voorzieningen ontwikkelen en wordt dus een deel van de investeringen niet vermeden. De uitkomsten zijn hieronder weergegeven zowel vanuit een 5 als vanuit een 10 jaarshorizon:

Contante waardes (CW)	2010-2020	2010-2015
CW GV-alternatief	€ 720.756.741	€ 509.694.559
CW tussenalternatief 1	€ 78.720.003	€ 54.621.786
CW tussenalternatief 2	€ 121.376.122	€ 85.254.140

1.07 De tussenalternatieven zijn niet gebaseerd op scenario's die als de verwachte werkelijkheid in 2015 kunnen worden gekenschetst. Hierover worden geen uitspraken gedaan, ze dienen slechts om inzicht te geven in het gedrag van de baten bij verandering van adoptie. Het verschil tussen de twee tussenalternatieven is gebaseerd op het feit dat er in tussenalternatief 2 één basisregistratie meer dan in tussenalternatief 1 zijn ontsluiting via de gemeenschappelijke voorziening regelt. De baten bestaan dan uit de vermeden investeringen voor de voorzieningen voor die ene basisregistratie en de vermeden koppelingen bij afnemers. Bij een adoptie van 50% zijn de marginale baten van één basisregistratie 42,7 miljoen euro.

1.08 Het daadwerkelijk incasseren van de kosten/baten analyse is in de huidige situatie nog geen vanzelfsprekendheid. Zowel binnen de scope en uitgangspunten van deze analyse als vanuit de bredere scope van het stelsel als geheel, is nog de nodige onzekerheid en onduidelijkheid met betrekking tot zowel het ontwikkelpad als de precieze eindsituatie. Wij hebben hiervoor aannames gedaan die in de bijlage zijn toegelicht.

1.09 De Digikoppeling levert de grootste bijdrage aan de baten (vermeden investeringen), heeft een groot "tweede orde" effect, is het meest uitgekristalliseerd (zowel inhoudelijk als qua adoptie) en genereert nu al per direct baten (vermeden investeringen). De DigiMelding draagt nauwelijks bij aan de baten (vermeden investeringen). Daar tussenin zit de DigiLevering maar deze is qua inhoud en adoptie het minst helder (en daarmee zijn ook deze uitkomsten het minst zeker).

1.10 Binnen de scope van deze kosten/baten analyse is de belangrijkste conclusie dat deze analyse vooral aantoont hoe slecht het nulalternatief (waarin niets gemeenschappelijks wordt gedaan) is. In de basis is het delen van voorzieningen een goed idee maar is het wel van belang dat er voldoende grip is op de centrale en decentrale investeringen. De omvang van de baten nemen snel af bij het wegvallen van basisregistraties. De ondergrens, bij gelijkblijvende investeringen en kosten, is dat minimaal 4 basisregistraties hun voorzieningen met elkaar gaan delen, uitgaande van een min of meer gegarandeerde groep basisafnemers in de sector openbaar bestuur (gemeente, provinciën en waterschappen).

1.11 Potentiële baten van de gemeenschappelijke voorzieningen zijn groot, maar tegelijkertijd erg gevoelig voor de mate van adoptie. Om baten te maximaliseren is sturing op adoptie dan ook het belangrijkste aandachtspunt. Als dat gedaan wordt is het realiseren van het grootste deel van de baten nog mogelijk.

2 Inleiding, doel en aanpak

Inleiding

2.01 Verbetering van de dienstverlening van de overheid aan burgers en bedrijven is een van de doelstellingen van dit kabinet. Daarom is in het regeerakkoord opgenomen dat het knelpunt van meervoudige gegevensverstrekking moet worden opgelost door eenmalige vastlegging en meervoudig gebruik. Dat gebeurt door gebruik van basisregistraties wettelijk te verplichten. De stelselvoorzieningen (Landelijke voorzieningen en Gemeenschappelijke voorzieningen) behoren daarbij tot de bouwstenen van het stelsel van basisregistraties. Het project “Invoering van het gebruik van stelselgegevens” is verankerd in het NUP (Nationaal UitvoeringsProgramma dienstverlening en eOverheid). Door verantwoording af te leggen aan de staatssecretaris van BZK via ambtelijke en bestuurlijke regiegroepen is de regie en aansturing van BZK geborgd.

Doel

2.02 Doel van de opdracht is om een nader meerjarig inzicht in de kosten en baten van inrichting, exploitatie en gebruik van het stelsel van basisregistraties, in het bijzonder de gemeenschappelijke stelselvoorzieningen daarin. Belangrijk daarbij is om in de modellering ook aan te geven hoe de spreiding van kosten en baten over de partijen in het stelsel zich grofweg verhoudt en ontwikkelt in de tijd.

2.03 In 2008 is voor het programma OverheidsDienstenPlatform (ODP) een globale Kosten Baten Raming uitgevoerd. Nu de fase van realisatie en implementatie is aangetreden, de vraagstukken van centraal te financieren investeringen en exploitatiekosten pregnanter worden, en de beheersing van grote IT-projecten hoger op de agenda staat, is het nodig (en mogelijk) om de business case van 2008 te herijken en te verfijnen. De beoogde financiering van een deel van de investeringen in 2010 uit PRIMA-gelden vergt eveneens een recente kosten-batenanalyse.

2.04 Om een structuur te creëren voor de analyse hebben we een conceptueel denkmodel ontwikkeld. Dit model moet tevens toepasbaar zijn op het stelsel van basisregistraties als geheel zodat deze gebruikt kan worden voor beleidsmatige doeleinden (in fase 2 van het onderzoek).

Aanpak

2.05 We hebben in onze aanpak de volgende stappen doorlopen:

Figuur 1 Stappen in aanpak

2.06 Het conceptuele model hebben wij allereerst getoetst aan eerdere businesscases en voorgelegd aan zowel een expertgroep, de begeleidingscommissie als het stelseloverleg. Een overzicht van de deelnemers is bijgevoegd in de bijlage evenals het verslag van de expertgroep en de geraadpleegde documentatie (onder andere eerdere kosten-batenanalyses).

2.07 Het conceptuele model inclusief de aannames hebben wij vertaald naar een rekenblad en ingevuld met behulp van beschikbare gegevens (vanuit Renoir en Landelijke Registraties), bewerkingen op de beschikbare gegevens en referentiecijfers met betrekking tot IT costing ter toetsing en/of bijstelling van de basisgegevens.

2.08 Het vervolg van dit rapport is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk drie beschrijven we het conceptuele model dat we hebben gebruikt om de analyse te structureren. Daarna worden in hoofdstuk vier de vier componenten waaruit de kosten-batenanalyse is opgebouwd beschreven. Hoofdstuk vijf vervolgt met een omschrijving van de alternatieven en de kosten, baten en tweede-orde-effecten. Hoofdstuk zes is een weergave van de uitkomsten van het rekenmodel en bijbehorende observaties. Hoofdstuk sluit af met een analyse van de risico's.

3 Conceptueel model

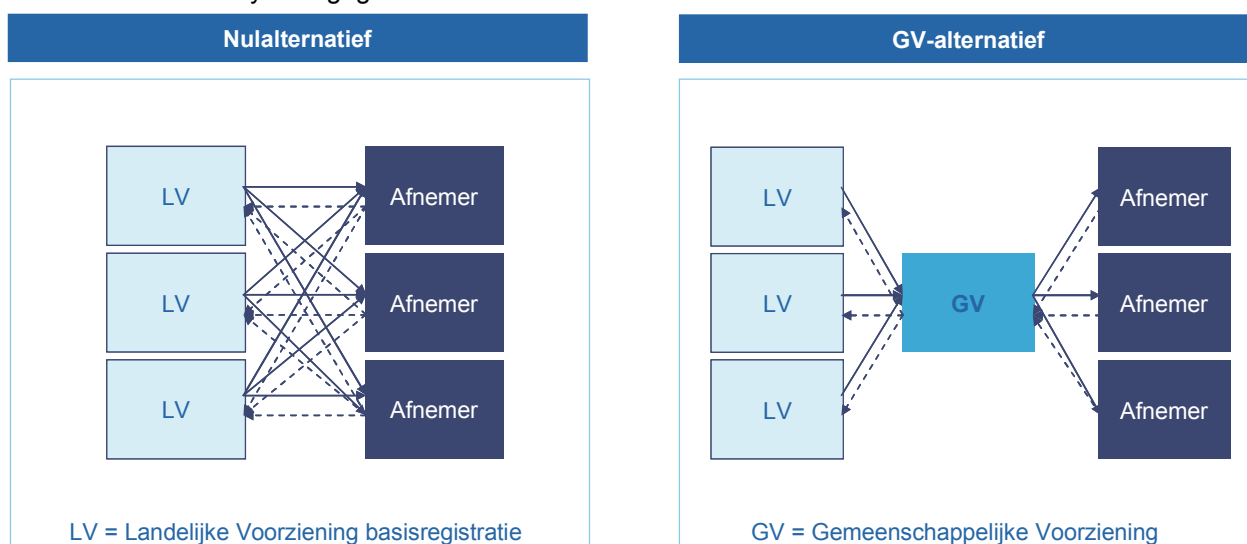
3.01 In dit hoofdstuk werken wij het conceptuele model achter de businesscase uit.

Het conceptuele model

3.02 Wij gaan uit van het volgende doel voor het investeren in de gemeenschappelijke voorzieningen:

Het efficiënt en effectief realiseren van voorzieningen om de verplichte uitwisseling van gegevens tussen landelijke voorziening en afnemer uit een van de 13 landelijke registraties te vereenvoudigen, te automatiseren en te optimaliseren.¹

3.03 In overleg met de opdrachtgever zijn we hierbij van de volgende uiterste alternatieven voor de kosten-batenanalyse uitgegaan:

Figuur 2 Schematische weergave nulalternatief en GV-alternatief

3.04 De kosten-batenanalyse is gebaseerd op de volgende veronderstellingen (getoetst in de expertsessie):

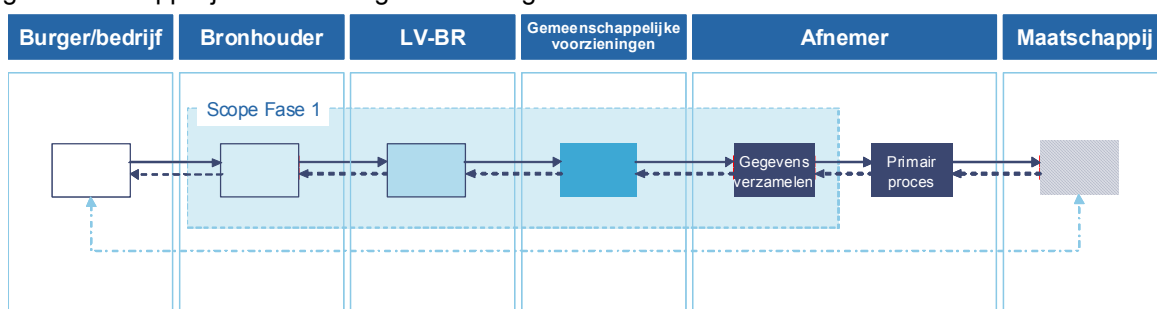
Met de ontwikkeling van gemeenschappelijke voorzieningen wordt redundantie in investeringen en kosten in het stelsel vermeden doordat faciliteiten gemeenschappelijk worden ontwikkeld en toegepast. De baten van de businesscase zijn vermeden kosten en investeringen.

De benodigde voorzieningen van de landelijke registraties zijn dusdanig gelijksoortig dat uitgegaan kan worden van volledig hergebruik.

¹ Het gaat hierbij nadrukkelijk om de keten tot de voordeur van de afnemer. Afnemers zullen nog moeten investeren in integratie met hun primair proces, maar dat ligt buiten de reikwijdte van deze kosten-batenanalyse. Zie ook alinea 3.05.

De landelijke registraties conformeren zich aan de gemaakte afspraken, standaarden en voorzieningen.

3.05 Hieronder hebben wij de partijen in de leveringsketen grafisch weergegeven met (in blauw) de primaire scope van de kosten-batenanalyse. Er wordt in deze scope een deur-tot-deur levering verondersteld. Het gebruik van de registratie(s) en de behandeling van gegevens binnen de organisatie (bronhouder of afnemer) valt buiten de primaire scope van deze kosten-batenanalyse. Dit model is tevens gebruikt om inzichtelijk te maken waar de kosten en waar de baten vallen in de keten. Kosten en baten die buiten de scope vallen, maar wel worden beïnvloed door de gemeenschappelijke voorzieningen worden gezien als tweede orde effecten.

Figuur 3 Conceptueel model van het stelsel

3.06 Voor deze kosten-batenanalyse betekent dit dat er van wordt uitgegaan dat de investeringen en kosten met betrekking tot de gemeenschappelijke voorzieningen zijn gecentraliseerd en dat de baten daarvan bij de afnemers en landelijke registraties vallen. Voor de uitkomst van de kosten-batenanalyse is het niet relevant wie in de rol van gemeenschappelijke voorzieningen de investeringen en kosten werkelijk maken zolang deze maar eenmalig worden gemaakt.

3.07 In appendix A is een overzicht van overheidsafnemers per sector opgenomen en hun (meervoudige) gegevensbehoefte om het aantal koppelvlakken te berekenen.

3.08 Er is sprake van twee te onderscheiden gegevenssets (administratief en geometrisch) die inhoudelijk nauw met elkaar samenhangen, maar waarvoor verschillende eisen gelden door het verschil in aard van de gegevens. De investeringen voor beide delen zijn echter hetzelfde opgebouwd, van verschillen tussen de twee domeinen wordt in deze kosten-batenanalyse geabstraheerd.

Herijking kosten-batenanalyse 2008

3.09 Hoewel in de kosten-batenanalyse van Ecorys 2008 het conceptueel model op hoofdlijnen vergelijkbaar is met het hiervoor beschreven model, hebben we de volgende aanpassingen gedaan die het gevolg zijn van de ontwikkelingen sinds het uitkomen van dat onderzoek:

1. Er is in 2008 uitgegaan van een conservatieve schatting van de adoptiegraad van gemeenschappelijke voorzieningen (25%). Uitgaande van de sindsdien gemaakte afspraken en de benoeming van OSB (DigiKoppeling) als standaard kan uitgegaan worden van een hogere adoptiegraad.
Dit wordt door het veld onderschreven.
2. Het aantal afnemers is heel globaal maar wel vrij hoog (1500 afnemers) ingeschat terwijl daarbinnen het aantal koppelvlakken (2-5) weer laag is ingeschat. Per saldo levert dit ten opzichte van een meer gedetailleerde conservatieve schatting te weinig koppelvlakken op. Wij hebben deze aantallen opnieuw geschat en onderbouwd in de appendix.
3. De vermeden investeringen en kosten per koppelvlak dalen en zullen blijven dalen onder invloed van steeds verdergaande standaardisatie (binnen en buiten de overheid). Uitgaande van relatief eenvoudige gestandaardiseerde XML-koppelingen komen wij qua investeringen € 10.000 lager uit dan de ondergrens zoals genoemd in de kosten-batenanalyse van 2008 (€ 50.000-€ 100.000). Hoewel PwC-experts een nog lagere schatting opgaven, hebben we op basis van de analyse uit 2008 de benodigde investering op € 40.000 geschat. Ook de vermeden exploitatiekosten gaan daarmee omlaag.
4. Er is in de kosten-batenanalyse 2008 gekeken naar vermeden hardware- en software-investeringen maar slechts beperkt naar organisatiekosten en baten. Er is niet meegenomen dat processen en diensten op elkaar kunnen worden afgestemd en geharmoniseerd als onderdeel van de verdere optimalisatie van het stelsel.
5. In het model van 2008 is het vermijden van koppelvlakken verder als “blackbox” neergezet terwijl inmiddels veel meer zicht is op de onderliggende onderdelen die daarvoor nodig zijn (DigiKoppeling, DigiLevering en DigiMelding) en daarmee ook op de drivers en ontwikkelingen per onderdeel van de gemeenschappelijke voorzieningen.

Noties vanuit het model

3.10 Inherent aan dit model is dat binnen de aangegeven scope de baten zijn gemaximaliseerd tot het theoretisch maximaal bereikbare. Met extra inspanningen kunnen de baten niet verder worden verhoogd. In de praktijk zullen de baten lager uitvallen, zoals we ook beschrijven in hoofdstuk 5. Het vermijden van redundante kosten vormt de sleutel tot het daadwerkelijk incasseren van de baten.

3.11 Het nulalternatief wordt slechter (en de kosten-batenanalyse positiever) indien er nog rekening gehouden wordt met bestaande doorleveringsalternatieven, als Landelijke registratie-Landelijke Registratie, Afnemer-Afnemer, Bronhouder-Bronhouder of Bronhouder-Afnemer. Deze doorleveringsalternatieven worden beschouwd als extra koppelvlakken (die kunnen worden vermeden) die nu moeten worden opgezet en onderhouden. Het minimaliseren van het aantal koppelvlakken is de basis van GV-alternatief.

3.12 Het vermijden van redundante kosten in dit model kent de volgende uitgangspunten:

- Afstemming tussen partijen om activiteiten te coördineren en registreren.
- Het tijdig (vraaggestuurd) beschikbaar hebben van een voorziening.
- Een passende adoptiestrategie om gerealiseerde voorzieningen maximaal te hergebruiken.

3.13 Investerings in versnelde adoptie leiden, binnen de beperkte scope van deze kosten-batenanalyse, niet tot meer baten maar slechts tot het naar voren halen van die baten. Dat betekent wel dat er dus meer bespaard wordt binnen de termijn van 10 jaar. Bovendien kan er eerder "kritieke massa" ontstaan in gebruik waardoor de risico's op erosie afnemen.

Belangrijke uitgangspunten zoals gesteld door de opdrachtgever

3.14 In het opstellen van het model zijn we uitgegaan van een aantal fundamentele uitgangspunten die zijn benoemd door de opdrachtgever om tot een eenduidige berekening te komen:

- De dertien basisregistraties zijn in 2015 uitontwikkeld en voor 100% door verplichte afnemers gebruikt.
- Op 1 januari 2015 voldoen alle publieke organisaties aan de wet: voor elke basisregistratie geldt dan een verplicht gebruik.
- Kosten die al gemaakt zijn voor investeringen in gemeenschappelijke voorzieningen voor 2010 zijn meegenomen in de analyse.

4 De vier componenten DigiKoppeling, DigiLevering, DigiMelding en procesharmonisatie

4.01 In de huidige situatie worden DigiKoppeling, DigiLevering en DigiMelding niet tegelijkertijd als geheel geïntroduceerd maar als separate onderdelen en op verschillende momenten. Hieronder lichten wij de situatie per component kort toe en hun onderlinge relaties. Ook beschrijven wij de mogelijkheden van procesharmonisatie. We hebben geconstateerd dat er tot nu toe vooral over de IT-voorzieningen wordt gesproken, terwijl normaal gesproken organisatiekosten en -baten ook onderdeel zijn van een kosten-batenanalyse.

DigiKoppeling

4.02 De DigiKoppeling (voorheen de Overheid Service Bus genoemd) is een set afspraken over de structuur van de berichten waarmee informatie wordt uitgewisseld tussen de overheidsinstellingen. Hierdoor wordt de informatie-uitwisseling tussen overheidsorganisaties dus geüniformeerd.

4.03 Door een standaard communicatieprotocol voor de computer-naar-computer gegevensoverdracht hoeven overheidsorganisaties minder koppelingen te onderhouden; alle overheidsorganisaties spreken immers dezelfde taal.

4.04 De OSB/ DigiKoppeling is als standaard vastgesteld door het College Standaardisatie en kan direct worden toegepast. De belangrijkste investeringen zijn al gedaan waardoor deze component in een stadium is gekomen van exploitatie en onderhoud.

4.05 De introductie ervan zorgt tevens voor een daling in de prijs per koppelvlak in de gehele keten en is een voorwaarde voor hergebruik van gemeenschappelijke voorzieningen (als DigiLevering en DigiMelding). De standaard wordt in het veld breed omarmd (zie expertmeeting) en er ontstaan al initiatieven voor verdere standaardisatie en doorontwikkeling (onder andere structuur, semantiek en beveiligingstandaarden). Er wordt in deze kosten-batenanalyse vanuit gegaan dat de standaard zich in voldoende mate blijft doorontwikkelen om als standaard te kunnen blijven fungeren op lange termijn en daarmee steeds breder zal worden toegepast door overheidsorganisaties en IT-leveranciers van overheidsorganisaties.

4.06 Het effect van de realisatie van OSB/DigiKoppeling is dat dit de businesscase in 2010 (ten opzichte van 2008) als geheel negatief beïnvloed, omdat er reeds een verbeterstap is gemaakt in het nulalternatief die ervoor zorgt dat de prijs per koppelvlak is gedaald. In het nulalternatief (zonder extra voorzieningen) is dan ten opzichte van 2007 al tussen de € 10.000-€ 60.000 per koppeling (prijsverschil) aan besparing gerealiseerd. Zie ook 3.09, punt 3.

Op basis van de uitgangspunten in dit model en deze analyse met 8.385 koppelvlakken en een gemiddelde besparing van € 10.000 is dit al € 83.850.000. Dit is nog los van de overige koppelvlakken binnen de organisaties van afnemers en bronhouders.

4.07 Als onderdeel van de DigiKoppeling wordt ook een Gateway geleverd. Dit is een softwarepakket met beperkte functionaliteit dat de daadwerkelijke koppeling van de overheidsorganisatie met de andere organisatie verzorgt: het vertaalt de gegevens van een overheidsorganisatie naar het standaard berichtenformaat. Dit is een optionele tool voor kleinere organisaties; er zijn ook voldoende commerciële oplossingen voorhanden.

DigiLevering

4.08 De DigiLevering is een voorziening die het voor de afnemers mogelijk maakt om bij één loket toegang te krijgen tot alle gegevens uit de verzamelde basisregistraties. Door dit systeem centraal ter beschikking te stellen hoeft niet elke basisregistratie dit zelf te ontwikkelen en te implementeren. Het voordeel van de DigiLevering is dat er sprake is van een systeemtechnische centralisatie waardoor 12 maal extra ontwikkelen en beheren wordt vermeden.

4.09 De DigiLevering als full-service voorziening bestaat nog niet. Er vanuit gaande dat redundantie moet worden vermeden gaan wij er hier vanuit dat deze tijdig beschikbaar is en full-service is. Dit betekent dat de DigiLevering een voorziening is die alle relevante vormen van levering kan ondersteunen. Daarom moeten de volgende services worden geleverd: ad hoc (pull), abonnement (push), enkelvoudig en meervoudig (zonder intelligentie), voor administratieve en geometrische gegevens en rekeninghoudend met beveiliging en autorisaties (in welke vorm dan ook). Aangezien afnemers in veel gevallen ook bronhouder zijn kan, als tweede orde effect, de DigiLevering ook deze interactie binnen een organisatie vereenvoudigen.

4.10 Het enige full-service concept voor een DigiLevering is op dit moment te vinden in de mGBA ontwerpen maar dan wel sec voor de levering van de administratieve GBA-gegevens. De uitbreiding met extra administratieve gegevens heeft in een dergelijk concept (mits goed gedefinieerd) een beperkt effect op de kosten. Het is aannemelijk dat voor de geometrische gegevens nog eenzelfde DigiLevering gebouwd moet worden.

DigiMelding

4.11 DigiMelding vormt één centraal digitaal loket om gegevens waarvan gereede en onderbouwde twijfel bestaat dat ze niet correct zijn terug te melden. DigiMelding bepaalt van elke terugmelding op welke basisregistratie deze betrekking heeft en stuurt de terugmelding naar de betreffende landelijke voorziening. Het administreren, onderzoeken en volgen van terugmeldingen zijn activiteiten die bij of via de landelijke voorziening zelf belegd blijven en hier dus verder buiten scope blijven. DigiMelding is een centrale IT-voorziening en geen centraal proces.

4.12 Wij gaan ook hier uit van een geautomatiseerde DigiMeldingsfunctie die het mogelijk maakt om de terugmeldingsvoorziening te integreren met de front-office van de afnemer om de tijd en het geld dat het kost om een terugmelding te doen bij de afnemer tot een minimum terug te brengen. Deze functionaliteit is ook al beschikbaar.

4.13 Bij de DigiMelding is sprake van een nutsvoorziening die vooral tweede orde effecten oplevert in de vorm van minder activiteiten, inspanningen en uitgaven aan derden bij de afnemer gerelateerd aan het terugmelden. Dit kunnen significante besparingen zijn, omdat sommige afnemers nu per terugmeldingsbericht afrekenen. Door verlaging van de terugmeldingsdrempel (zie 4.12) kunnen meer terugmeldingen worden verwacht met een (beperkte) hogere gegevenskwaliteit tot gevolg. En dit achten wij ook een tweede orde effect. Het voordeel is beperkt, omdat een groot deel van de terugmeldingsfunctionaliteit nog steeds bij dertien landelijke voorzieningen draait.

4.14 Verder gaan wij er vanuit dat slechts sprake is van een “dunne” voorkant als gemeenschappelijke voorziening die een terugmelding centraal routeert naar de juiste landelijke voorziening. Het delen van deze voorziening is een systeemtechnische centralisatie waardoor 12x ontwikkelen en beheren van deze “dunne” routingfaciliteit wordt vermeden.

Harmonisatie processen

4.15 Als vierde element onderscheiden wij de harmonisatie van processen. In de kosten-batenanalyses tot nu toe is vooral aandacht geweest voor de IT-voorzieningen. Het is echter ook aannemelijk dat er baten zijn te realiseren door harmonisatie van processen en organisatie. Alle basisregistraties gaan immers op hoofdlijnen dezelfde diensten leveren en de klantgroepen overlappen (alle gemeenten worden bijvoorbeeld afnemer van alle basisregistratie) deels.

4.16 Daardoor zal er gelijkvormigheid van processen ontstaan en daarmee de mogelijkheid om synergievoordelen te realiseren door het harmoniseren of zelfs deels centraliseren van processen. Wij hebben op dit onderdeel niet voldoende gegevens kunnen verkrijgen om een stevig onderbouwde analyse op te baseren, maar hebben op basis van enkele voorzichtige schattingen wel een berekening op hoofdlijnen gemaakt van de mogelijke synergieën. Met name op het gebied van accountmanagement en het beoordelen/juridisch toetsen (t.b.v. privacy en data-integriteit) van nieuwe afnemers voorzien wij mogelijkheden voor synergievoordelen. Wanneer geredeneerd wordt vanuit de afnemer, kunnen accountmanagementcontacten worden gecombineerd en vergelijkbare beoordelingen en juridische toetsingen worden geïntegreerd. Deze harmonisatievoordelen zijn afhankelijk van de mate waarin de basisregistraties aansluiten bij de gemeenschappelijke voorzieningen.

4.17 Voordelen in de sfeer van beter incident- of probleemmanagement of betere beleidsinformatie door inzicht in gegevensstromen zijn niet meegenomen, maar zijn wel te verwachten tweede orde effecten.

5 Nulalternatief, GV-alternatief en tussenalternatief

Algemeen

5.01 In dit hoofdstuk worden het nul- en het GV-alternatief beschreven. Hierbij wordt in eerste instantie uitgegaan van twee extremen: het nulalternatief is een situatie met 13 afzonderlijke basisregistraties die geen enkele voorziening delen, het GV-alternatief is de situatie dat alle basisregistraties volledig zijn aangesloten bij de gemeenschappelijke voorziening. In het GV-alternatief worden alle potentiële baten volledig gerealiseerd.

5.02 Het is waarschijnlijk dat het GV-alternatief zich niet op deze manier zal voordoen en zich ergens daartussenin ontwikkelt. Om te illustreren hoe de baten zich ontwikkelen bij verminderde adoptie worden ook twee tussenalternatieven beschreven. Het feit dat alle overheidsorganisaties wettelijk verplicht zijn om gegevens uit de basisregistraties te gebruiken in hun processen geldt voor alle alternatieven.

5.03 Alle vier de alternatieven beschrijven een situatie in 2015 en ze stellen dus een ontwikkeling voor die vanaf heden zal plaatsvinden. Met een dergelijke ontwikkeling hebben we ook rekening gehouden door in het model uit te gaan van geleidelijke adoptie.

Nulalternatief

5.04 Het nulalternatief beschrijft de ontwikkeling dat er geen investeringen worden gedaan in gemeenschappelijke voorzieningen voor basisregistraties. In dit alternatief ontwikkelen de basisregistraties individueel voorzieningen om de gegevens te kunnen leveren aan de afnemers. Dit heeft twee belangrijke consequenties:

- Afnemers van gegevens moeten met meerdere basisregistraties afspraken maken over levering zowel juridisch als organisatorisch. Ook moet voor elke basisregistratie een aparte technische koppeling worden opgezet om de gegevensuitwisseling mogelijk te maken.
- De drie IT-voorzieningen zoals beschreven in hoofdstuk drie worden voor elke basisregistratie apart opgezet en ontwikkeld. Gezien de grote gelijkvormigheid van processen en benodigde systemen resulteert dit in veel redundantie en dus overbodige investeringen.

5.05 Deze twee consequenties vertalen zich ook in de twee belangrijkste cost drivers in het rekenmodel: het aantal koppelvlakken bij afnemers en het aantal vermeden investeringen bij landelijke voorzieningen. Door het grote aantal afnemers en de grootte van de benodigde investeringen per basisregistratie zou dit leiden tot zeer grote investeringen, zoals zal blijken uit het rekenmodel.

GV-alternatief

5.06 In de ontwikkeling die als GV-alternatief is gekozen, bestaat er een gemeenschappelijke voorziening via welke alle basisregistraties gezamenlijk ontsloten worden. Dit gebeurt door de drie voorzieningen die in hoofdstuk drie zijn beschreven.

5.07 Door de gelijkvormigheid van processen zijn er ook organisatorische harmonisaties mogelijk. Met name in het aanvraag- en aansluitproces en in accountmanagementactiviteiten zien wij mogelijkheden voor synergieën.

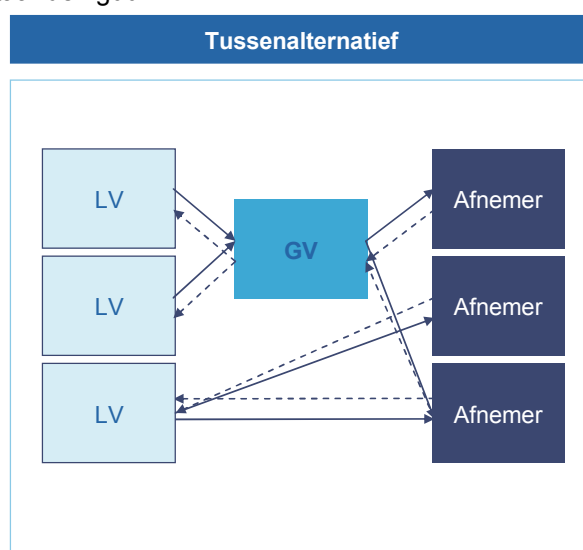
5.08 Door deze voorzieningen kan een afnemer via een centraal punt gegevens aanvragen en fouten terugmelden. Voor de afnemers is het hierbij minder relevant uit welke basisregistraties deze gegevens afkomstig zijn. Dit heeft twee belangrijke consequenties:

- Afnemers van gegevens hebben nog maar contact met één organisatie voor het inrichten van de afspraken. Formeel blijft elke basisregistratie verantwoordelijk voor de levering en ook de juridische toetsing, maar het proces wordt vanuit een gemeenschappelijke organisatie gefaciliteerd. Afnemers hoeven ook in technische zin nog maar één koppeling in te richten.
- Er wordt maar eenmaal geïnvesteerd in de technische voorzieningen en de organisatie die nodig is om de basisregistraties te ontsluiten. Elke basisregistratie behoudt een aparte voorziening en organisatie voor het beheer van de gegevens zelf, maar de ontsluiting gaat volledig via de gemeenschappelijke voorzieningen en er wordt niet meer tussen basisregistraties onderling doorgeleverd.

5.09 Dit is een beschrijving op hoofdlijnen die voldoet voor deze kosten-batenanalyse. Wel merken we op dat het eindbeeld van de functionaliteit (hoe zien de gemeenschappelijke voorzieningen er uit in 2015) nog niet heel expliciet is. Hierdoor ontstaan verschillende invullingen en dat bemoeilijkt discussies.

Tussenalternatieven

5.10 Zoals gesteld gaan nul- en GV-alternatief uit van twee extremen: dertien individuele ontsluitingen versus één gemeenschappelijke. In de huidige situatie zijn echter al ontwikkelingen gaande bij enkele basisregistraties en ontwikkelen wellicht enkele basisregistraties hun eigen voorziening. Hierdoor worden niet alle mogelijke investeringen vermeden en ontstaat een tussenalternatief. Om te illustreren hoe de baten zich in zo'n situatie ontwikkelen zijn twee alternatieven uitgerekend. In aanvulling op Figuur 2 is het concept van zo'n tussenalternatief weergegeven in onderstaande figuur:

Figuur 4 Schematische weergave van tussenalternatief

5.11 Ook is het mogelijk dat het nulalternatief zich anders ontwikkelt. Ook wanneer er geen gemeenschappelijke voorzieningen worden ontwikkeld is het mogelijk dat basisregistraties op bilaterale basis besluiten om te gaan samenwerken en zo ook het aantal koppelvlakken en investeringen in ontsluiting verminderen. Zeker waar meerdere basisregistraties worden ontsloten door één entiteit (BAG, Percelen en Topografie door het Kadaster bijvoorbeeld) is dit geen onwaarschijnlijk alternatief. Deze samenvoelingen in het nulalternatief zijn maatschappelijk gezien gunstige ontwikkelingen, maar verminderen de vermeden investeringen die aan de gemeenschappelijke voorzieningen toe te wijzen zijn.

5.12 Dit is in verwerkt in een doorgerekend alternatief waarin slechts vijf basisregistraties ontsloten worden door de gemeenschappelijke voorzieningen en maar 50% van de koppelvlakken vermeden wordt door deze voorzieningen. Een minimum aan afnemers die adopteren is in zekere mate gegarandeerd door het NUP-convenant met gemeenten, provincies en waterschappen.

Kosten

5.13 Deze paragraaf beschrijft beknopt de kosten die in het GV-alternatief gemaakt worden. Een uitgebreidere beschrijving en een omschrijving van de aannames is geformuleerd in de appendix.

- **Investerings in gemeenschappelijke voorzieningen en het beheer ervan.** Dit zijn de investeringen die centraal worden gedaan om de voorzieningen te realiseren. Ook de jaarlijkse beheerkosten die nodig zijn om de systemen de onderhouden zijn in het model opgenomen. In deze analyse doet het niet ter zake waar die investeringen plaatsvinden
- **Investering in en beheer van een koppeling naar de gemeenschappelijke voorziening door de afnemers.** De afnemers moeten een technische koppeling realiseren om de gegevens te kunnen uitwisselen met de voorziening. Ook moet deze technische koppeling beheerd worden.

Baten

5.14 Deze paragraaf beschrijft beknopt de baten die in het GV-alternatief (en in mindere maten in het tussenalternatief) gerealiseerd worden ten opzichte van het nulalternatief. Een uitgebreidere beschrijving en een omschrijving van de aannames is geformuleerd in de appendix:

- **Vermeden investeringen in ontsluitingsvoorzieningen** per basisregistratie en het vermeden beheer daarvan. Elke basisregistratie die ontsloten wordt via de gemeenschappelijke voorziening hoeft niet zelf te investeren in ontsluiting. Deze vermeden investeringen is een bate van de gemeenschappelijke investering.
- **Vermeden investeringen in meerdere koppelingen** naar individuele basisregistraties en het beheer van die koppeling. Als afnemers alleen een koppeling naar de gemeenschappelijke voorziening hoeven te maken, hoeven zij geen koppeling te maken en te beheren naar de individuele basisregistraties. De vermeden kosten zijn baten als gevolg van de investeringen in DigiKoppeling.
- **Synergievoordelen door procesharmonisatie.** De gelijkvormigheid van processen en de overlap van klantgroepen maakt het bestaan van synergievoordelen in de uitvoering waarschijnlijk. Deze bate hebben wij op basis van een aantal voorzichtige aannames financieel gemaakt.

Tweede orde effecten

5.15 De investeringen hebben een aantal directe effecten die wij hierboven hebben genoemd. Er zijn echter ook tweede orde effecten te onderscheiden. Deze vallen buiten de scope van deze kosten-batenanalyse en zijn niet gekwantificeerd.

- **Stijgende efficiëntie in primair proces** van afnemers. Door een gestandaardiseerde indeling van berichten en een deels gestandaardiseerde semantiek hoeven afnemers ontvangen gegevens minder te bewerken en controleren. Hierdoor worden kosten

bespaard in het primaire proces. Dat valt buiten de reikwijdte van deze kosten-batenanalyse en wordt daarom niet gekwantificeerd. Deze baten zijn potentieel zeer groot en worden in een vervolganalyse dan ook verder onderzocht. Ook levert DigiLevering geïntegreerde gegevens uit meerdere basisregistraties, hierdoor hoeft de afnemer zelf deze integratie niet meer uit te voeren.

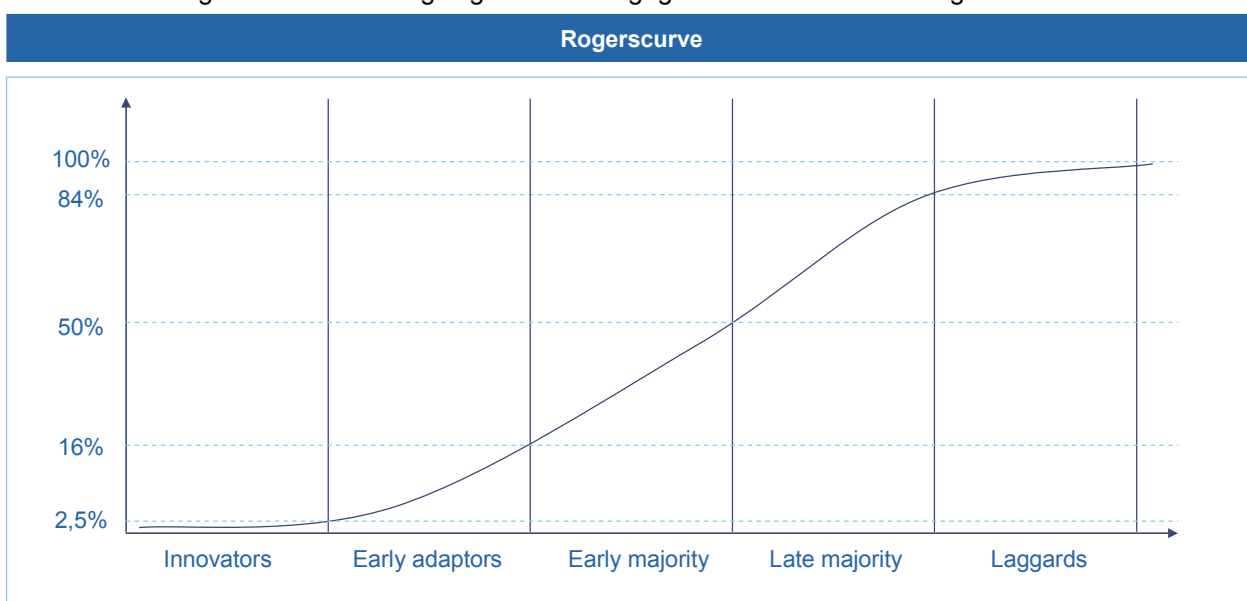
- **Baten bij afnemers buiten verplichte afnemers.** Binnen deze analyse is alleen rekening gehouden met baten bij afnemers die verplicht zijn gebruik te maken van de basisregistraties. In werkelijkheid zullen echter ook andere afnemers baten realiseren door het leveren via één loket. Dit zal significante besparingen opleveren, maar die vallen buiten de reikwijdte van deze kosten-batenanalyse.
- **Goedkopere verkrijging van data door één loket.** Door de harmonisatie van accountmanagement en beoordeling en toetsing worden ook bij de afnemers vrijwel dezelfde baten gerealiseerd als bij de landelijke voorzieningen. Als een accountmanager langskomt, moet er immers ook iemand van de afnemers aanwezig zijn. Het gevolg dat soort besparingen worden in de keten dus verdubbeld.
- **Datakwaliteit.** Door breder gebruik van de terugmeldfaciliteit kan het volume aan terugmeldingen oplopen. Dit levert extra onderzoekskosten op, maar zal leiden tot verhoogde datakwaliteit.
- **Groeiend gebruik.** De ontwikkelingen die wij hebben gezien bij de GBA laten zien dat wanneer een Landelijke basisregistratie eenmaal voldoende breed wordt gedragen en is uitgerold de intensiteit en diversiteit in gebruik na verloop van tijd veel harder stijgt dan gedacht (en daarmee de meerwaarde van de gemeenschappelijke voorziening omdat deze drempelverlagend werkt voor nieuwe aansluiters).
- **Bredere inzet van voorzieningen.** Tweede orde effecten ontstaan doordat voorzieningen breder kunnen worden ingezet dan nu voor de communicatie en interactie tussen de Landelijke registratie(s) en de Afnemer(s) in de keten, bijvoorbeeld ook in de communicatie en interactie tussen Bronhouders en Landelijke registraties, binnen Bronhouders (als organisatie) en binnen Afnemers (als organisatie). De baten kunnen hier in potentie sterk oplopen door enerzijds hergebruik van voorzieningen als anderzijds door verlaging van de kosten door standaardisatie.
- **Verminderde terugmeldkosten** door integratie van de terugmeldfaciliteit in de front-office systemen van de afnemer.

Adoptie

5.16 De implementatie van de gemeenschappelijke voorzieningen zal nog enkele jaren vergen en bovendien zullen niet alle afnemers direct aansluiten via de gemeenschappelijke voorziening. Daarom is er in de kosten-batenanalyse rekening gehouden met een gefaseerde adoptie door afnemers. Hierin zijn twee zaken afhankelijk gemaakt van de tijd: ten eerste de investeringen: een groot deel van de investeringen in gemeenschappelijke voorzieningen is al gerealiseerd, maar er moeten de komende jaren ook nog miljoenen worden geïnvesteerd. Ten tweede de adoptie. Dit is

de mate waarin afnemers gebruik gaan maken van de gemeenschappelijke voorzieningen. Reden hiervoor kan zijn het feit dat het gebruik van de voor de afnemer relevante basisregistratie nog niet verplicht is of dat de afnemer en de basisregistratie buiten de gemeenschappelijke voorziening om afspraken hebben gemaakt. Gebruik van de gemeenschappelijke voorziening is immers niet verplicht.

5.17 Voor de adoptie zijn wij uitgegaan van een Rogerscurve voor elk van de drie onderdelen. Deze loopt tot 2015, waarna we de adoptiegraad stabiel aannemen. Wij gaan uit van een uiteindelijke adoptie van 100%. Een Rogerscurve geeft een algemeen beeld van de adoptie van nieuwe technologie. De ontwikkeling is grafisch weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 5 Adoptie van nieuwe technologie volgens Rogers

6 Uitkomsten

Algemeen

6.01 In dit hoofdstuk geven wij de uitkomsten van het rekenmodel weer. Wij onderscheiden hierbij drie alternatieven: ten eerste het GV-alternatief waarin we de maximaal realiseerbare baten uitrekenen van het GV-alternatief. Ten tweede schetsen wij een alternatief waarin slechts een deel van de baten worden gerealiseerd en ten slotte omschrijven we een waarin de investering nog net wordt terugverdiend.

Uitkomsten GV-alternatief

6.02 In dit alternatief gaan wij uit van volledige realisatie van de baten in het GV-alternatief. Concreet wordt dat alternatief ingevuld door de volgende getallen:

Uitgangspunt omschrijving	Waarde
Aantal basisregistraties dat mee doet met de ontwikkeling van de gemeenschappelijke voorzieningen en dus niet in individuele voorzieningen investeert:	13
Adoptie van afnemers in stabiele situatie (vanaf 2014):	100%

6.03 De contante waarde van de kosten en de baten zijn dan als volgt verdeeld over het speelveld:

Contante Waardes 2010-2020								
	DigiKoppeling		DigiLevering		DigiMelding		Procesharmonisatie	
	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten
Bronhouders	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Basisregistraties-Landelijke Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 179.517.886	€ 0	€ 19.244.274	€ 0	€ 52.241.283
Gemeenschappelijke Voorziening	€ 40.682.402	€ 0	€ 42.434.518	€ 0	€ 18.310.423	€ 0	€ 30.394.928	€ 0
Afnemer	€ 66.266.500	€ 667.842.070	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Maatschappij	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 106.948.902	€ 667.842.070	€ 42.434.518	€ 179.517.886	€ 18.310.423	€ 19.244.274	€ 30.394.928	€ 52.241.283
Totaal Cumulatief	€ 560.893.168		€ 137.083.368		€ 933.851		€ 21.846.355	

2010-2020	Exclusief Procesharmonisatie	Inclusief Procesharmonisatie
Totaal Kosten	€ 167.693.843	€ 198.088.771
Totaal Baten	€ 866.604.230	€ 918.845.513
Totaal Cumulatief	€ 698.910.386	€ 720.756.741

6.04 Hierin valt op dat de contante waarde heel erg hoog is. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de keuze voor de het nul- en GV-alternatief extreem zijn gekozen.

Verder bestaan de positieve baten voornamelijk uit vermeden investeringen. Om dit grote getal van een andere kant te bekijken: "Dat betekent niet zo zeer dat het een goed idee is om gezamenlijk basisregistraties te ontsluiten, maar dat het voornamelijk een heel erg slecht idee is om elke basisregistratie individueel te ontsluiten."

6.05 Ook valt op dat in dit alternatief DigiKoppeling de meeste waarde levert. Dit wordt voornamelijk beïnvloed door het grote aantal organisaties dat hier baat bij heeft. In dit alternatief blijven de baten zelfs positief wanneer de vermeden investering per koppelvlak maar een tiende van onze aanname van € 40.000 zou zijn. Hierbij merken we op dat deze baten op dezelfde wijze gelden voor organisaties die niet verplicht aansluiten. Deze baten zijn in deze analyse niet gekwantificeerd. DigiMelding heeft relatief weinig baten.

Tussenalternatief 1

6.06 In dit alternatief gaan wij uit van niet-volledige realisatie van de baten in het GV-alternatief. We doen nadrukkelijk geen uitspraak over de waarschijnlijkheid van dit alternatief, het dient slechts om de dynamiek in het model te illustreren: hoe gedragen de baten zich bij verminderde adoptie? Concreet wordt dat alternatief ingevuld door de volgende getallen:

Uitgangspunt omschrijving	Waarde
Aantal basisregistraties dat mee doet met de ontwikkeling van de gemeenschappelijke voorzieningen en dus niet in individuele voorzieningen investeert:	5
Adoptie van afnemers in stabiele situatie (vanaf 2014):	50%

6.07 Dit houdt in dat acht van de dertien basisregistraties op individuele basis een ontsluiting hebben gerealiseerd en dat dus slechts vijf investeringen vermeden zijn. De contante waarde van de kosten en de baten zijn dan als volgt verdeeld over het speelveld:

6.07 Dit houdt in dat acht van de dertien basisregistraties op individuele basis een ontsluiting hebben gerealiseerd en dat dus slechts vijf investeringen vermeden zijn. De contante waarde van de kosten en de baten zijn dan als volgt verdeeld over het speelveld:

Contante Waardes 2010-2020

	DigiKoppeling		DigiLevering		DigiMelding		Procesharmonisatie	
	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten
Bronhouders	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Basisregistraties-Landelijke Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 69.045.341	€ 0	€ 7.401.644	€ 0	€ 20.092.801
Gemeenschappelijke Voorziening	€ 40.682.402	€ 0	€ 42.434.518	€ 0	€ 18.310.423	€ 0	€ 11.690.357	€ 0
Afnemer	€ 33.133.250	€ 128.431.167	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Maatschappelijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 73.815.652	€ 128.431.167	€ 42.434.518	€ 69.045.341	€ 18.310.423	€ 7.401.644	€ 11.690.357	€ 20.092.801
Totaal Cumulatief	€ 54.615.515		€ 26.610.823		€ 10.908.779-		€ 8.402.444	

2010-2020	Exclusief Procesharmonisatie	Inclusief Procesharmonisatie
Totaal Kosten	€ 134.560.593	€ 146.250.950
Totaal Baten	€ 204.878.152	€ 224.970.953
Totaal Cumulatief	€ 70.317.559	€ 78.720.003

6.08 Hieruit blijkt dat de netto contante waarde in het GV-alternatief weliswaar erg hoog was, maar dat de baten ook vrij snel afnemen als bij gelijkblijvende investeringen maar 5 basisregistraties koppelen via de gemeenschappelijke voorziening en bovendien maar 50% van de klanten van de basisregistratie hun koppelingen verminderen. Uit verdere analyse blijkt dat de baten gevoeliger zijn voor een afname van het aantal basisregistraties dat deelneemt aan het gezamenlijke initiatief dan voor de adoptie door afnemers. Dat komt door het volgende: als een basisregistratie afzonderlijk investeert, worden niet alleen geen investeringen voor de landelijke voorziening bespaard, maar de afnemers van deze basisregistratie zullen ook een aparte koppeling moeten opzetten en beheren om toegang te verkrijgen tot die basisregistratie. DigiMelding heeft in dit alternatief een negatieve contante waarde.

Tussenalternatief 2

6.09 Om het gedrag van baten goed inzichtelijk te maken is er nog een alternatief uitgerekend. Dit tweede tussenalternatief is gebaseerd op onderstaande gegevens, die erop neerkomen dat er

één basisregistratie meer dan in tussenalternatief 1 aansluit op de gemeenschappelijke voorzieningen.

Uitgangspunt omschrijving	Waarde
Aantal basisregistraties dat mee doet met de ontwikkeling van de gemeenschappelijke voorzieningen en dus niet in individuele voorzieningen investeert:	6
Adoptie van afnemers in stabiele situatie (vanaf 2014):	50%

Contante Waardes 2010-2020								
	DigiKoppeling		DigiLevering		DigiMelding		Procesharmonisatie	
	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten
Bronhouders	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Basisregistraties-Landelijke Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 82.854.409	€ 0	€ 8.881.973	€ 0	€ 24.111.361
Gemeenschappelijke Voorziening	€ 40.682.402	€ 0	€ 42.434.518	€ 0	€ 18.310.423	€ 0	€ 14.028.428	€ 0
Afnemer	€ 33.133.250	€ 154.117.401	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Maatschappelijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 73.815.652	€ 154.117.401	€ 42.434.518	€ 82.854.409	€ 18.310.423	€ 8.881.973	€ 14.028.428	€ 24.111.361
Totaal Cumulatief	€ 80.301.749		€ 40.419.891		€ 9.428.451-		€ 10.082.933	

2010-2020	Exclusief Procesharmonisatie	Inclusief Procesharmonisatie
Totaal Kosten	€ 134.560.593	€ 148.589.022
Totaal Baten	€ 245.853.782	€ 269.965.144
Totaal Cumulatief	€ 111.293.189	€ 121.376.122

6.10 In een vergelijking met tussenalternatief 1 wordt duidelijk dat het effect van één additionele basisregistratie die aansluit op de gemeenschappelijke voorzieningen groot is, namelijk 42, 7 miljoen euro bij een afnemer adoptie van 50%.

6.11 Aansluiting van basisregistratie en adoptie bij afnemers zijn in werkelijkheid van elkaar afhankelijk. In het model wordt aangenomen dat als een basisregistratie zijn ontsluiting via de gemeenschappelijke voorziening regelt, hij niet investeert in enige andere ontsluiting. Dat betekent dat afnemers op geen enkele andere wijze bij de gegevens kunnen dan via de gemeenschappelijke voorzieningen. In werkelijkheid heeft elke basisregistratie echter ook een ander effect op het aantal koppelingen bij afnemers door een verschillend aantal afnemers per basisregistratie en daar is van geabstraheerd.

Break-evenpunt

6.12 Voor het break-evenpunt hebben wij gezocht naar een combinatie van waarden waarmee nog net een positieve netto contante waarde wordt gerealiseerd. Dat geldt voor meerdere combinaties. Één daarvan is de situatie dat er slechts vier basisregistraties gebruikmaken van de gemeenschappelijke voorzieningen en dat 25% van de gebruikers van deze basisregistraties ook de besparingen op de koppelingen realiseert. Zolang er vertrouwen is dat deze waarden haalbaar zijn, dient het project voortgezet te worden.

Herinvesteringen

6.13 Bovenstaande 's zijn uitgerekend uitgaande van een periode van tien jaar. Hierbij is een ingroei van vijf jaar berekend (op basis van de Rogerscurve) en een stabiele periode met vermeden beheerskosten van nog eens vijf jaar. In werkelijkheid is een periode van tien jaar zonder herinvesteringen vrij lang in een IT-landschap. Daarom hebben wij het GV-alternatief en het tussenalternatief ook uitgerekend voor alleen de periode van de eerste vijf jaar waarbinnen de adoptie zich geleidelijk ontwikkelt. De uitkomsten daarvan zijn als volgt:

Contante waardes (CW)	2010-2020	2010-2015
CW GV-alternatief	€ 720.756.741	€ 509.694.559
CW tussenalternatief 1	€ 78.720.003	€ 54.621.786
CW tussenalternatief 2	€ 121.376.122	€ 85.254.140

6.14 De totaaloverzichten van de kosten en baten zijn te vinden in de appendix. Conclusie is dat ook als er met een korte periode wordt gerekend waarin investeringen kunnen worden terugverdiend, de netto contante waarde boven nul ligt. Dit wordt in sterke mate veroorzaakt door het feit dat een groot deel van de baten gevormd wordt door vermeden investeringen en deze vallen in elk beschreven alternatief in de eerste vijf jaar.

6.15 Zouden wij herinvesteringen wel meenemen, dan wordt de analyse nog positiever. Immers rekeninghoudend met herinvesteringen in het GV-alternatief, moeten wij ook rekening houden met herinvesteringen in het nulalternatief en die investeringen vinden meerdere malen plaats, namelijk bij alle individuele investeringen. Dit zou slechts een herhaling van de hier beschreven analyse zijn.

Conclusie

6.16 Het delen van voorzieningen die een landelijke voorziening sowieso nodig heeft is een goed idee: waar processen en dus automatiseringsbehoeften sterk op elkaar lijken, liggen de synergievoordelen voor de hand. Daarmee is de sterk positieve business case geen verrassing.

6.17 Wel blijkt dat bij tegenvallende adoptie door basisregistraties of afnemers de netto contante waarde sterk kan dalen. Daar staat tegenover dat de mate van deelname door basisregistraties en afnemers wel heel negatief moet uitvallen om de business case van de

gemeenschappelijke voorzieningen negatief te maken.

6.18 Sturing op het maximaliseren van de baten (vermijden van redundante investeringen) is hierbij essentieel. Uit gesprekken blijkt de adoptie van gemeenschappelijke voorzieningen in ieder geval nog geen vanzelfsprekendheid. Hierbij dient rekening gehouden te worden met het feit dat het “meekrijgen” van basisregistratie de sterkste invloed heeft op het realiseren van de baten. Immers als een basisregistratie alleen ontsloten is via de gemeenschappelijke voorziening, worden de afnemers gedwongen om te volgen. Er is in dat geval immers geen andere manier meer om over de gegevens uit die basisregistratie te beschikken. Dit effect wordt ook onderschreven door de uitkomsten van het model.

6.19 Het idee van één gemeenschappelijke DigiKoppeling levert ook opzich al een robuuste business case op. Ook zonder DigiLevering en DigiMelding levert in het model de DigiKoppeling al veel toegevoegde waarde op, zelfs nog zonder de (in potentie grote) tweede orde effecten. De verdere uitbreiding van de DigiKoppeling tot op semantisch niveau kan dan ook potentieel zeer grote baten opleveren, gezien de grote reikwijdte binnen de keten. De voordelen daarvan vallen hoofdzakelijk in het primaire proces van de afnemers en zijn daardoor buiten de scope van deze kosten-batenanalyse gevallen.

6.20 Op sectorniveau ontstaat het volgende beeld ten aanzien van de onderlinge verdeling van de baten. Dit levert het beeld op dat binnen het overheidsdomein (verplicht gebruik) door het grote aantal afnemers vooral de sector Openbaar Bestuur een groot deel van de baten incasseert. De andere partijen (SZW, Justitie en Financiën) liften vooral mee op deze voorzieningen maar dragen door het geringe aantal koppelvlakken beperkt bij aan het geheel van baten.

7 Risico's van grotere complexiteit en diversiteit in het stelsel

7.01 Ondanks de heel positieve analyse in zowel het ideale alternatief als het tussenalternatief, zien wij ook een aantal risico's in de huidige praktijk, die vooral betrekking hebben op de complexiteit, diversiteit en dynamiek in de ontwikkeling van het stelsel als geheel. Die risico's beschrijven we in dit hoofdstuk.

7.02 Hoewel het nauwelijks voorstelbaar is dat in de huidige scope de kosten-batenanalyse negatief wordt, gezien het convenant met de grootste gebruikersgroep (alle openbaar bestuurorganen: Gemeente, Provinciën en Waterschappen), kunnen er in de gehele keten wel afwijkende (negatieve) effecten ontstaan. Het is immers mogelijk dat buiten de scope bij bronhouders, landelijke registraties en afnemers nieuwe koppelvlakken (intern) ontstaan om te kunnen aansluiten, conform standaarden en afspraken. In dat geval worden er geen koppelvlakken vermeden maar verschoven. In de huidige scope van de analyse wordt dit niet zichtbaar.

7.03 Hoewel wij in deze kosten-batenanalyse rekening hebben gehouden met de relatie en interferentie tussen de drie onderdelen van de gemeenschappelijke voorziening, wordt in de gekozen scope nu geen rekening gehouden met interferentie binnen de keten. In het rekenmodel gaan wij uit van één adoptie voor het gehele stelsel. Kortom wij gaan er vanuit dat het gehele stelsel zich gelijkmatig en gelijkvormig ontwikkelt waarbij in 2015 alle 13 basisregistraties werkend zijn (met in het tussenalternatief een deel niet vermeden investeringen).

7.04 Het creëren van gemeenschappelijke voorzieningen op het niveau van koppelvlakken veronderstelt dat er voldoende duidelijkheid en zekerheid is over de inrichtingsvereisten van die koppelvlakken om berichten van zender naar ontvanger te sturen. Binnen het stelsel van basisregistraties is dit maar beperkt het geval. Veel landelijke registraties zijn nog in ontwikkeling, bij afnemers en leveranciers wordt nog flink ontwikkeld aan de eigen informatievoorziening en ook voor de gemeenschappelijke voorziening ontbreken nog de "eindspecificaties". Het is waarschijnlijker dat in de keten sprake is van meerdere adoptie's, namelijk bij alle spelers in de keten. Er is daardoor sprake van veel dynamiek in de keten waarbij de verschillende ontwikkelingen elkaar ook nog eens beïnvloeden. Dit maakt het een heel complex speelveld waarin het niet eenvoudig is om efficiënt en effectief tot gezamenlijke afspraken te komen.

7.05 Dit effect wordt onder invloed van het NUP en het wettelijk kader voor basisregistraties verder versterkt. Er ontstaat "*leveringsdruk*" op alle deelnemers in de keten. Ieder deelnemer heeft in de keten een eigen verantwoordelijkheid en daarmee een eigen "*leveringsdruk*" (bestuurlijk en politiek). De positieve druk voor de ontwikkeling van het stelsel als geheel zorgt in potentie voor een negatief effect op vermeden investeringen, wanneer het stelsel niet als één geheel functioneert en ontwikkelt.

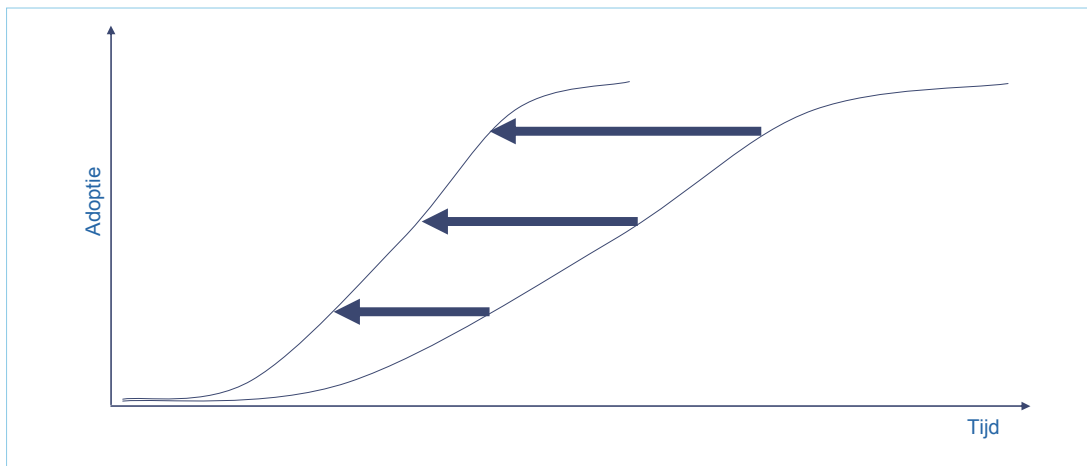
Bij onvoldoende regie ontstaat dan het risico dat de "strakke" mijlpalen leiden tot (steeds) meer

parallel uitgevoerd *redundante* activiteiten en minder tijd voor (complexe) samenwerkingsverbanden. Er ontstaat een prisoners-dilemma binnen de keten die afbreuk doet aan de gemeenschappelijke ontwikkeling. In de praktijk is er weliswaar de wil tot samenwerking maar wordt dit dilemma gevoeld en zien we overlappende decentrale initiatieven die op termijn kunnen leiden tot een substantiële toename van de kosten.

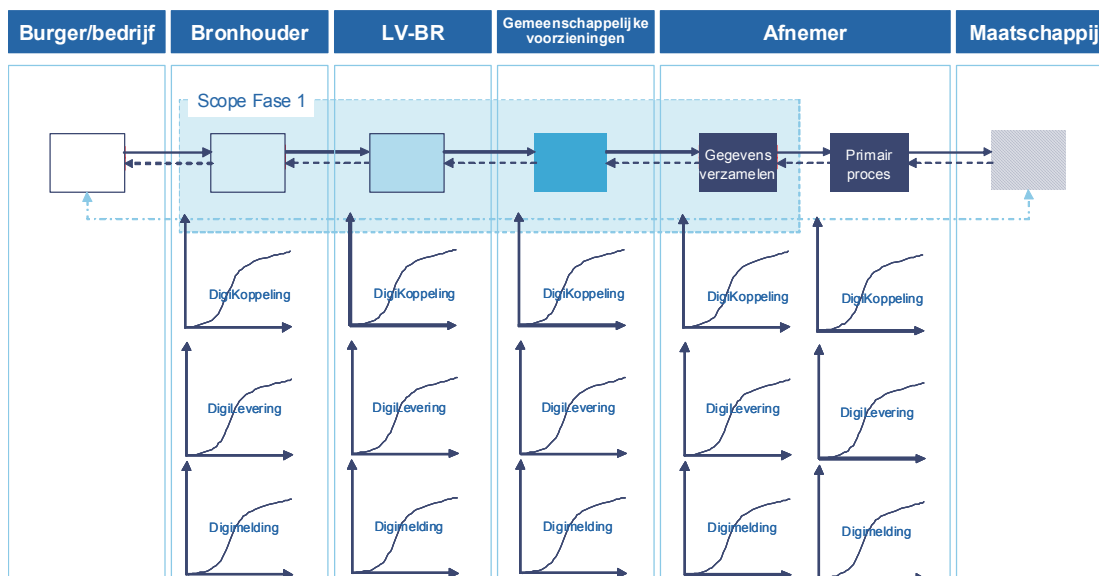
7.06 Voor niet-afgedwongen adoptie van ketenstandaarden en -afspraken moet rekening gehouden met een doorlooptijd van tussen de 5-15 jaar (Grijpink, 2009), afhankelijk van de complexiteit van het vraagstuk en de keten. Een dergelijke adoptiebasis ligt er op dit moment alleen voor onderdelen van het stelsel zoals de DigiKoppeling, de GBA en in zekere zin voor de Landelijke registraties bij grote uitvoeringsorganisaties (met ketenmacht). Andere onderdelen zoals DigiLevering en DigiMelding en overige landelijke registraties zijn nog in verschillende voorstadia van ontwikkeling. Het gevolg is dat niet alleen de adoptiegraad verschilt per onderdeel maar ook de adoptiebasis achter de gemeenschappelijke voorziening per partij in de keten verschilt. Dit betekent dat er enige kanttekeningen gezet moeten worden en terughoudendheid moet worden betracht ten aanzien van de theoretische snelheid van adoptie in deze kosten-batenanalyse (richting 2015).

7.07 Wij gaan in de kosten-batenanalyse uit van een “ideale” ontwikkeling waarbij toegewerkt wordt naar de “ideale” eindsituatie. Gezien de gesignaleerde dynamiek binnen het stelsel is het voorstelbaar dat er verschillende (logische) tussenvormen gaan ontstaan op weg naar deze “ideale” eindsituatie. Dit past in het beeld dat de weg naar de “ideale” eindsituatie meer tijd in beslag neemt (5-10 jaar) en er tussentijds geïnvesteerd wordt in “tijdelijke” voorzieningen om de transitie te ondersteunen op weg naar de eindsituatie. De wijze waarop dit gebeurt en de kosten die hiermee gemoeid zijn vallen nu grotendeels buiten de scope van deze analyse. Deze investeringen kunnen deels gezien worden als desinvestering maar bij langere doorlooptijd zal een deel ook regulier worden afgeschreven. Ervaring leert dat het faciliteren van transities zelfs een noodzakelijk kwaad kan zijn. Daarmee kun je je richten op actuele knelpunten waarvoor voldoende draagvlak is (Grijpink, 2009). Dit geeft aan dat er voor de korte termijn andere zaken spelen en afwegingen kunnen worden gemaakt dan in het lange termijn “ideale” perspectief wenselijk zou zijn.

7.08 Bovenstaande komt binnen de structuur van deze kosten-batenanalyse neer op het stimuleren van gebruik van de gemeenschappelijke voorzieningen om de adoptie te versnellen. Grafisch kan dat weergegeven worden, zoals hieronder:

7.09 Daarbij moet adoptie op verschillende vlakken worden gestuurd, bijvoorbeeld bij zowel landelijke voorzieningen als afnemers. Ook kan de adoptie nog anders zijn voor DigiMelding, DigiKoppeling en DigiLevering. Hieronder is de complexiteit en diversiteit van het adoptieproces grafisch weergegeven:

7.10 De conclusie is dat er op verschillende vlakken maar wel in samenhang op adoptie gestuurd moet worden om het stelsel als geheel maximaal te laten redeneren. Om dit effectief te kunnen doen moet er een veel gedetailleerder beeld worden verkregen van de kosten en baten in de gehele keten.

7.11 De manier waarop de adoptie binnen de keten en alle ketenpartijen gaat plaatsvinden en wordt georganiseerd zal in onze optiek bepalend zijn voor het behalen van deze businesscase. Hierin zitten vele beleidsmatige en politieke keuzes. Voor het maken van deze keuzes is het in onze optiek essentieel dat rekening wordt gehouden met:

- de interferentie tussen de verschillende ontwikkelingen en de verschillende adoptiegraden, snelheden en strategieën;
- belangrijk element dat hierin dan in onze optiek mede dient te worden betrokken is de waarde/baten van het hebben of sneller hebben van een basisregistratie voor alle ketenpartijen en
- de bijdrage die gemeenschappelijke voorzieningen kunnen hebben op de ontwikkeling van het stelsel en alle ketenpartijen als geheel (aanvullende tweede orde effecten).

7.12 Bij de verdere uitwerking van deze kosten-batenanalyse richting het gehele stelsel in de volgende fase van de opdracht zullen bovengenoemde aspecten belangrijke onderzoekselementen zijn om de lijnen uit te kunnen stippelen voor de efficiënte en effectieve doorontwikkeling van het stelsel en de rol en bijdrage daarin van de gemeenschappelijke voorzieningen.

7.13 Concluderend kan gezegd worden dat de baten potentieel erg groot zijn, maar wel sterk afhankelijk van de mate en het tempo waarin de gemeenschappelijke voorzieningen worden geadopteerd door basisregistraties en afnemers. En die adoptie is geen vanzelfsprekendheid. Daarmee is meteen duidelijk wat de handvatten zijn om het stelsel een succes te maken: er moet gestuurd worden op adoptie. Er bestaat veel onduidelijkheid over de actuele situatie, de logica in uitgevoerde en geplande activiteiten en onderlinge rollen en afhankelijkheden. Dat vraagt om heldere communicatie over zowel de inhoud (functionaliteit en vooral impact van de voorzieningen) als het proces (hoe loopt het pad tot 2015). Focus zou moeten verschuiven van IT-voorzieningen naar de organisatorische impact daarvan, waarbij de organisatorische en dus kostentechnische voordelen van de voorzieningen dienen te worden benadrukt.

A Onderbouwing modelparameters

Algemene uitgangspunten

Er zijn dertien basisregistraties

A.01 Op verzoek van de opdrachtgever zijn we in het model uitgegaan van dertien basisregistraties in het voorzieningenstelsel. Deze basisregistraties zijn genoemd in Kamerstuk 26387, nr. 37.

A.02 Wij hebben voor de eerste berekening van het verschil tussen nulvariant en projectvariant aangenomen dat deze dertien basisregistraties nog geen functionaliteit hebben om gegevens te kunnen uitwisselen met anderen, behalve zijn eigen bronhouder.

In 2015 voldoen verplichte afnemers aan de wet

A.03 Op 1 januari 2015 voldoen alle publieke afnemers van basisregistraties aan de wet (voor elke basisregistratie geldt dan: verplicht gebruik, per januari 2015 voor 100% gerealiseerd). [Offerteaanvraag kosten baten analyse].

Investeringskosten van voor 2010 zijn meegenomen

A.04 Kosten die al gemaakt zijn voor investeringen in gemeenschappelijke voorzieningen voor 2010 zijn meegenomen in de analyse. Deze kosten zijn namelijk niet volledig verzonken.

In 2015 zijn alle basisregistraties uitontwikkeld

A.05 De dertien basisregistraties zijn in 2015 uitontwikkeld en voor 100% door verplichte afnemers gebruikt.

Tijdshorizon van 2010 tot en met 2020

A.06 De opdrachtgever heeft ons initieel gevraagd de kosten en baten over de periode van 2010 tot en met 2015 te modelleren. In overleg met de opdrachtgever is er voor gekozen om een tijdshorizon van 10 jaar te nemen in plaats van vijf jaar, te weten van 2010 t/m 2020. De eerste vijf jaar vormt de investerings- en transitieperiode, waarin het systeem wordt geïmplementeerd en geadopteerd door partijen in de keten. De periode 2015 t/m 2020 heeft als doel inzichtelijk te maken hoe de kosten en baten zich verhouden in een stabiele situatie.

Er zullen geen herinvesteringen plaatsvinden

A.07 Er wordt door de partijen in de keten eenmalig geïnvesteerd. We hebben aangenomen dat partijen slechts één keuze moment hebben om deel te nemen aan het systeem. Herinvesteringen worden niet meegenomen in het model vanwege de complexiteit die er mee samenhangen. Hoofdzakelijk wordt er vanuit gegaan dat de verschillende IT-componenten een vervangingscyclus van iets minder dan tien jaar hebben. Echter deze hangen samen met beslissingen die op basis van de huidige informatie en inzichten niet goed te rationaliseren zijn. Als voorbeeld, een herinvestering is een moment waarop een partij kan kiezen om over te stappen op een ander systeem. Er is echter geen zicht op of er andere systemen zullen zijn en zo ja op welke grond partijen deze beslissing zullen nemen et cetera.

Tempo van adoptie van het systeem verloopt als Rogerscurve

A.08 De opdrachtgever gaat uit van een adoptie tempo dat de Rogerscurve volgt. In het model is de eindwaarde van de adoptie in 2014 variabel.

Er wordt een discontovoet van 2,5% aangehouden

A.09 Er is een discontovoet van 2,5% aangehouden voor de verdiscontering. Deze is in de Kamerbrief IRF 2009 – 1171 vastgesteld door de Inspectie van Rijksfinanciën voor kosten-baten analyses van projecten met lange termijnen.

Geen doorbelasting

A.10 Er is in het model geen rekening gehouden met doorbelasting van kosten voor geleverde diensten.

Aantal afnemers en koppelingen

A.11 Over het aantal organisaties dat zal koppelen aan basisregistraties en hoeveel koppelingen die organisaties gemiddeld zullen opzetten bestaan verschillende beelden. Wij zijn uitgegaan van de Almanak op www.overheid.nl. Voor elk van de daar genoemde categorieën hebben we aannames gedaan voor het aantal basisregistraties waarmee die organisaties moeten koppelen. Deze aannames zijn weergegeven in onderstaande tabel en leiden tot een geschat totaal aantal koppelingen van 8.385.

	Aantal organisaties	Geschat aantal benodigde basisregistraties	Totaal aantal koppelingen in nulvariant	Onderbouwing
Gemeenten en deelgemeenten	460	13	5.980	Gemeente hebben alle basisregistraties nodig (Bron: gemeente Rotterdam)
Provincies	12	10	120	Aangenomen is dat de provincies over een aanzienlijk deel van de basisregistraties moeten beschikken voor de uitvoering van hun taken. Deze liggen met name in de fysieke sfeer.
Waterschappen	27	6	162	Aangenomen is dat de waterschappen over een aanzienlijk deel van de basisregistraties moeten beschikken voor de uitvoering van hun taken
Ministeries	13	6	78	Aangenomen is dat ministeries over een groot deel van de basisregistraties moeten kunnen beschikken voor zowel uitvoering als beleid
Samenwerkingsverbanden	52	6	312	Aangenomen is dat de samenwerkingsverbanden zowel taken uitvoeren in het primair als het secundair proces.
Product-/bedrijfschappen	16	2	32	Aangenomen is dat product/en bedrijfsschappen slechts weinig gegevens uit de basisregistraties nodig hebben en in ieder geval weinig koppelingen zullen automatiseren
Hoge colleges van Staat en adviescommissies	59	0	0	Op basis van het weinig uitvoerende karakter van deze organisaties is aangenomen dat zij niet zullen investeren in een geautomatiseerde koppeling
ZBO's	137	6	822	ZBO's hebben vaak een uitvoerend karakter en er is vanuit gegaan dat zij veel maar niet alle gegevens nodig hebben
Agentschappen en uitvoeringsorganisaties	63	6	378	Deze organisaties hebben bijna altijd een uitvoerend karakter en er is vanuit gegaan dat zij veel maar niet alle gegevens nodig hebben
Politie	27	13	351	Er is vanuit gegaan dat de politiekorpsen, alleen al vanuit hun onderzoekstaken, toegang moet hebben tot alle basisregistraties
Brandweer	25	6	150	De brandweerkorpsen hebben toegang nodig tot veel basisregistraties, maar bijv. niet tot de sociaal- en inkomensgerelateerde registraties
Totaal	891	Gem. 8, 49	8.385	

Beheer en Investeringsaannames

Beheerkosten Arbeidscomponent

A.12 In de berekening van de arbeidscomponent zijn salarissen uit de Handleiding overheidstarieven 2010 gebruikt. De opgenomen salarissen zijn inclusief overhead. Onder overhead wordt verstaan: huisvesting, werkplekautomatisering en consumptie secundaire processen.

Beheerkosten IT-systemen

A.13 Als vuistregel geldt dat het beheer van een IT-systeem 15-20% van de initiële investering bedraagt. Voor systemen bij de landelijke voorzieningen gaan wij - vanuit het principe van conservatieve inschatting van de baten – uit van 15%. Voor het beheer van de gemeenschappelijke voorzieningen (DigiKoppeling, DigiMelding en DigiLevering) gaan wij – op basis van hetzelfde principe van conservatieve baten en op basis van de verwachte grotere complexiteit (veel afnemers met verschillende informatiestromen) – aan de bovenkant van de bandbreedte zitten en kiezen dus voor 20%.

Beheer loopt synchroon met de investering

A.14 Beheerkosten worden berekend per heel jaar en loopt synchroon met investeringen, waarbij investeringen worden gezien als discrete investeringen op 1 januari van het betreffende jaar.

Dat wil zeggen als in 2012 een investering wordt gedaan van totaal 50 objecten ieder met jaarlijkse beheerkosten van € 1.000,- zal voor 2012 € 50.000,- aan beheerkosten worden opgenomen, ongeacht de timing van de investering.

Investeringen Basisregistratie landelijke voorziening

A.15 In het nulalternatief gaan wij ervan uit dat elke basisregistratie individueel dezelfde functionaliteit realiseert als de gemeenschappelijke voorziening. Voor de hiervoor benodigde investeringen gaan wij uit van de business case die voor modernisering GBA is opgesteld. Dit bedrag hebben wij opgeslagen met 20%, omdat de mGBA investeringen uitgaan van een al bestaande situatie en de overige basisregistraties nog meer basale ontwerpactiviteiten moeten uitvoeren.

Investering per koppelvlak

A.16 In de Kosten-batenanalyse OSB & GOB van Ecorys werd uitgegaan van een benodigde investering van € 50.000 – € 100.000 per koppelvlak. Wij hebben dat bijgesteld naar € 40.000 per koppelvlak. Interne experts binnen PwC schatten de investeringskosten van een koppeling lager in (nog beneden de € 40.000). Daarbij verwachten wij dat ook in de nulvariant de gemiddelde kosten per koppelvlak zullen dalen door standaardisatie die ook zonder gemeenschappelijke voorzieningen steeds verder zal voortschrijden. Hierbij interpreteren wij het koppelvlak als een technische voorziening. Hierin is nog geen business logic opgenomen.

Opbouw investeringsuitgaven gemeenschappelijke voorzieningen DigiKoppeling, -Levering en -Melding

A.17 Voor het schatten van de kosten voor de ontwikkeling van de gemeenschappelijke voorzieningen hebben wij de volgende aanpak gevolgd.

A.18 Voor de totale investeringen voor DigiKoppeling en DigiMelding zijn wij uitgegaan van de financiële gegevens die wij van Renoir hebben ontvangen:

- Financiële rapportage 2007
- Accountantsverklaring 2008
- Financiële rapportage 2009 (alleen Q1, dit hebben wij geëxtrapoleerd door te vermenigvuldigen met vier)
- Jaarplan 2010

A.19 Hierbij zijn wij ervan uitgegaan dat DigiKoppeling en DigiMelding na 2010 geen significante investeringen meer behoeven. Uit het jaarplan 2010 hebben wij een aantal projecten niet meegenomen, omdat ze geen verband houden met de directe realisatie van DigiKoppeling of DigiMelding. Daarnaast hebben we de kosten van het programmabureau niet gealloceerd aan de DigiMelding, -Koppeling of -Levering, omdat het bedrag niet goed te scheiden was van andere activiteiten en niet veel invloed heeft op de uitkomst:

- Majeure Evenementen NUP en Stelsel: Is een budget om communicatie over het NUP te financieren.
- NUP-Implementatie WABO keten: WABO keten staat in dit geval los van GOB en OSB.
- NUP-Implementatie WMO / life-events: idem.
- NUP-Monitor, Overheid.nl-monitor en Rapportages: Heeft betrekking op communicatie over voortgang.
- Doorontwikkeling monitorinstrumentarium: Heeft betrekking op monitoring voortgang.
- NORA overdracht beheerfase: Heeft betrekking op beheer architectuurmodel, niet op GOB.

A.20 Op basis van bovenstaande bronnen hebben we de volgende waarde bepaald:

DigiKoppeling:	Bedrag
Ontwikkeling DigiKoppeling voor 2010	€ 12.050.612
Ontwikkeling DigiKoppeling na 2010: <i>(waaronder afronding OSB – Grote Berichten (DigiKoppeling) Referentiemodel Basisregistratie, Website NUP/Stelsel/e-overheid upgrade release en content, Handreiking Bestandsvergelijking bij aansluiting stelsel, Upgrade van de Stelselcatalogus, Berichtenstandaard Stelsel)</i>	€ 1.638.000
Totaal	€ 13.688.612

DigiMelding:	
Ontwikkeling DigiMelding voor 2010	€ 5.081.000
Ontwikkeling DigiMelding 2010-2015 (waaronder afronding DigiMelding 2.0, Ketentest DigiMelding NHR, BRV, BRI)	€ 1.080.000
Totaal	€ 6.161.000

A.21 In overleg met Renoir zijn wij voor de totale investeringen van de DigiLevering uitgegaan van het volgende: De ontwikkeling van het eindbeeld vergt nog significante investeringen in voorzieningen voor het aanbieden van gegevens. Op hoofdlijnen is dit hetzelfde soort functionaliteit als de ontwikkeling van een deel van mGBA. Daarom hebben wij naast de aanpak zoals wij die voor DigiMelding en DigiKoppeling hebben gevolgd nog een bedrag toegevoegd. We benadrukken dat we geen onderzoek hebben gedaan naar de kosten van mGBA en dat de technische invulling voor andere basisregistraties anders kan zijn door een andere uitgangssituatie.

A.22 Uit de *Business Case modernisering GBA* van CapGemini hebben wij de volgende investeringen overgenomen:

mGBA Leveringsmodule:	Bedrag
Ontwerp, bouw en testen GBA-V Full Service en aanpassing van beheertoolsing	€ 4.565.549
Uitbreiding infrastructuur	€ 750.000
Totaal	€ 5.315.549

A.23 Naast de levering in het domein van administratieve basisregistraties, dienen ook voorzieningen voor de basisregistraties met geometrische gegevens ontwikkeld te worden. Dit is nadrukkelijk buiten de reikwijdte van Renoir, maar wordt wel al gemeenschappelijk door de betrokken basisregistraties opgepakt. Wij hebben geen onderzoek gedaan naar de verwachte investeringen die daarmee gemoeid zijn en hebben aangenomen dat daarvoor dezelfde investering gemoeid is als de investeringen voor de voorzieningen voor de administratieve basisregistraties.

Dat betekent dat voor de investeringen in de gemeenschappelijke DigiLevering rekenen met:

- Alle gedane investeringen door Renoir (uit financiële rapportages en jaarplan 2010).
- Overgenomen investeringsbedrag mGBA, maal 2 (administratief en geometrisch), dus 2 maal € 5.315.549 = € 10.631.098.

DigiLevering:	Bedrag
Ontwikkeling DigiLevering voor 2010	€ 7.364.000
Ontwikkeling DigiLevering na 2010: (waaronder DigiLevering 1.0 & 1.1 Abonnementen, productiepilot, ketentest NHR)	€ 2.774.000
Uitbreiding DigiLevering functionaliteit	€ 10.631.098
Totaal DigiLevering	€ 20.769.098

Voorkomen investeringen Leveringsfaciliteit

A.24 Voor het bepalen van voorkomeninvestering in een leveringsfaciliteit voor de Basisregistraties Landelijk Voorziening is uitgegaan van de mGBA gegevens, zoals gepresenteerd in A.22. De leveringfaciliteit van mGBA baseert zich op een werkend voorontwerp. Omdat andere basisregistraties nog niet op het zelfde niveau zijn qua ontwikkeling als de mGBA wordt de investering van het mGBA met 20% opgehoogd om ook de kosten van voorontwerp mee te nemen.

Voorkomen investeringen Terugmeldfaciliteit

A.25 De Terugmeldfaciliteit die onderdeel is van de gemeenschappelijke voorzieningen (DigiMelding) biedt één loket voor afnemers om fouten terug te melden. De TMF verzorgt daarnaast ook de routing naar de juiste basisregistratie. De TMF biedt nadrukkelijk geen voorziening voor het administreren of opvolgen van terugmeldingen. Dit betekent dat de voorkomen investeringen van de TMF alleen betrekking hebben op voorkant van de Basisregistratie Landelijke Voorziening; het ontsluiten van gegevens voor de gebruiker. Dit gaat slechts om een beperkt deel van de totale investering. We zijn er vanuit gegaan dat de centrale functionaliteit slechts voor 10% investeringen decentraal voorkomt bij de Basisregistratie Landelijke Voorziening.

Overhead Stelsel GOB en OSB gealloceerd aan componenten DigiKoppeling, -Levering en -Melding

A.26 In het projectalternatief, waarin er een gemeenschappelijke voorziening is, is voor het beheer van het stelsel 4 FTE schaal 11 (€ 99.000,-) opgenomen. Deze bemensing is noodzakelijk voor de coördinatie en sturing van het stelsel in het algemeen. Deze overhead is in het model als beheer gealloceerd aan de componenten DigiKoppeling, -Levering en -Melding naar rato van totale investering in deze componenten.

Procesharmonisatie

A.27 Om de financiële effecten van procesharmonisatie nauwkeurig te bepalen, hebben wij te weinig gegevens verkregen. Om toch te illustreren dat synergieën aannemelijk zijn hebben wij op basis van een aantal schattingen toch een berekening gemaakt. Hierbij zijn wij van het volgende uitgegaan. We hebben drie functionele gebieden onderscheiden die binnen de organisatie van een landelijke voorziening aan de levering en terugmelding werken: accountmanagement, coördineren van terugmeldingen en beoordelen en toetsen van nieuwe afnemers. Van die drie gebieden hebben we geschat voor hoeveel basisregistraties die relevant zijn, wij hebben een aanname gedaan voor de hoeveelheid fte die er mee gemoeid zijn en wij hebben een percentage van besparing aangenomen. Die aannames zijn samengevat in de volgende tabel, waarbij voor alle fte uitgegaan wordt van schaal 11:

	FTE	# basisreg.'s	Besparing %	Besparing FTE
Accountmanagement	3	13	50%	18
Aansluitbeoordeling	4	4	25%	4
Terugmelden	5	13	0%	0

A.28 De mate waarin deze baten worden gerealiseerd hebben we afhankelijk gesteld van het aantal basisregistraties dat aansluit op de gemeenschappelijke voorzieningen. Als voorbeeld: als slechts 5 basisregistraties aansluiten op de gemeenschappelijke voorzieningen dat worden ook de baten van de procesharmonisatie maar voor 5/13 deel gerealiseerd.

B Detailuitkomsten model alternatieven

- B.01 De detailuitkomsten van de volgende drie alternatieven zijn opgenomen dit appendix:
- GV-alternatief
  - Tussenalternatief
  - Break-evenpunt

Alternatief 1: GV-alternatief

- B.02 Voor het GV-alternatief zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Uitgangspunt omschrijving	Waarde
Aantal basisregistraties dat mee doet met de ontwikkeling van de gemeenschappelijke voorzieningen en dus niet in individuele voorzieningen investeert:	13
Adoptie van afnemers in stabiele situatie (vanaf 2014):	100%

- B.03 Deze uitgangspunten levert de volgende contante waardes op voor de periode 2010-2015 en 2010-2020:

2010-2015	Exclusief Procesharmonisatie	Inclusief Procesharmonisatie
Totaal Kosten	€ 121.674.049	€ 139.270.791
Totaal Baten	€ 618.720.949	€ 648.965.350
Totaal Cumulatief	€ 497.046.901	€ 509.694.559

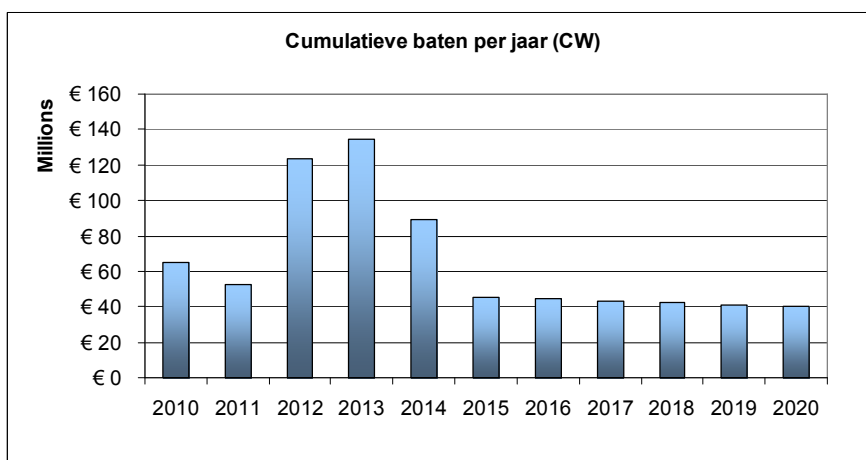
2010-2020	Exclusief Procesharmonisatie	Inclusief Procesharmonisatie
Totaal Kosten	€ 167.693.843	€ 198.088.771
Totaal Baten	€ 866.604.230	€ 918.845.513
Totaal Cumulatief	€ 698.910.386	€ 720.756.741

B.04 Per component en rol betekent dit:

Contante Waardes 2010-2015								
	DigiKoppeling		DigiLevering		DigiMelding		Procesharmonisatie	
	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten
Bronhouders	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Basisregistraties-Landelijke Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 137.993.548	€ 0	€ 14.431.385	€ 0	€ 30.244.400
Gemeenschappelijke Voorziening	€ 29.175.730	€ 0	€ 33.098.711	€ 0	€ 13.131.476	€ 0	€ 17.596.742	€ 0
Afnemer	€ 46.268.132	€ 466.296.016	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Maatschappij	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 75.443.862	€ 466.296.016	€ 33.098.711	€ 137.993.548	€ 13.131.476	€ 14.431.385	€ 17.596.742	€ 30.244.400
Totaal Cumulatief	€ 390.852.154		€ 104.894.837		€ 1.299.910		€ 12.647.658	

Contante Waardes 2010-2020								
	DigiKoppeling		DigiLevering		DigiMelding		Procesharmonisatie	
	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten
Bronhouders	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Basisregistraties-Landelijke Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 179.517.886	€ 0	€ 19.244.274	€ 0	€ 52.241.283
Gemeenschappelijke Voorziening	€ 40.682.402	€ 0	€ 42.434.518	€ 0	€ 18.310.423	€ 0	€ 30.394.928	€ 0
Afnemer	€ 66.266.500	€ 667.842.070	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Maatschappij	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 106.948.902	€ 667.842.070	€ 42.434.518	€ 179.517.886	€ 18.310.423	€ 19.244.274	€ 30.394.928	€ 52.241.283
Totaal Cumulatief	€ 560.893.168		€ 137.083.368		€ 933.851		€ 21.846.355	

B.05 Als we de cumulatieve baten per jaar contant maken krijgen we de volgende grafiek:

Alternatief 2: Tussenalternatief 1

B.06 Voor het tussenalternatief zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Uitgangspunt omschrijving	Waarde
Aantal basisregistraties dat mee doet met de ontwikkeling van de gemeenschappelijke voorzieningen en dus niet in individuele voorzieningen investeert:	5
Adoptie van afnemers in stabiele situatie (vanaf 2014):	50%

B.07 Deze uitgangspunten levert de volgende contante waardes op voor de periode 2010-2015 en 2010-2020:

2010-2015	Exclusief Proceharmonisatie	Inclusief Proceharmonisatie
Totaal Kosten	€ 98.539.983	€ 105.307.960
Totaal Baten	€ 148.297.285	€ 159.929.747
Totaal Cumulatief	€ 49.757.302	€ 54.621.786

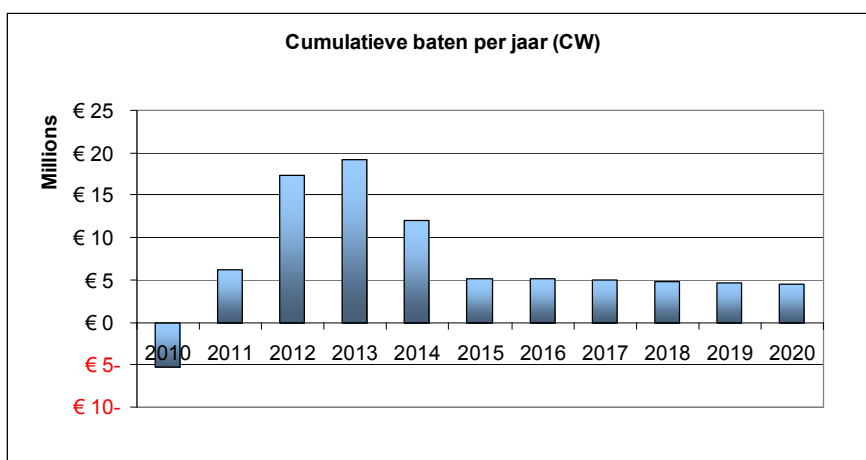
2010-2020	Exclusief Proceharmonisatie	Inclusief Proceharmonisatie
Totaal Kosten	€ 134.560.593	€ 146.250.950
Totaal Baten	€ 204.878.152	€ 224.970.953
Totaal Cumulatief	€ 70.317.559	€ 78.720.003

B.08 Per component en rol betekent dit:

Contante Waardes 2010-2015								
	DigiKoppeling		DigiLevering		DigiMelding		Procesharmonisatie	
	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten
Bronhouders	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Basisregistraties-Landelijke Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 53.074.441	€ 0	€ 5.550.533	€ 0	€ 11.632.462
Gemeenschappelijke Voorziening	€ 29.175.730	€ 0	€ 33.098.711	€ 0	€ 13.131.476	€ 0	€ 6.767.978	€ 0
Afnemer	€ 23.134.066	€ 89.672.311	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Maatschappelijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 52.309.796	€ 89.672.311	€ 33.098.711	€ 53.074.441	€ 13.131.476	€ 5.550.533	€ 6.767.978	€ 11.632.462
Totaal Cumulatief	€ 37.362.515		€ 19.975.730		€ 7.580.943-		€ 4.864.484	

Contante Waardes 2010-2020								
	DigiKoppeling		DigiLevering		DigiMelding		Procesharmonisatie	
	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten
Bronhouders	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Basisregistraties-Landelijke Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 69.045.341	€ 0	€ 7.401.644	€ 0	€ 20.092.801
Gemeenschappelijke Voorziening	€ 40.682.402	€ 0	€ 42.434.518	€ 0	€ 18.310.423	€ 0	€ 11.690.357	€ 0
Afnemer	€ 33.133.250	€ 128.431.167	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Maatschappelijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 73.815.652	€ 128.431.167	€ 42.434.518	€ 69.045.341	€ 18.310.423	€ 7.401.644	€ 11.690.357	€ 20.092.801
Totaal Cumulatief	€ 54.615.515		€ 26.610.823		€ 10.908.779-		€ 8.402.444	

B.09 Als we de cumulatieve baten per jaar contant maken krijgen we de volgende grafiek:

Alternatief 2: Tussenalternatief 2

B.10 Voor het tussenalternatief zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Uitgangspunt omschrijving	Waarde
Aantal basisregistraties dat mee doet met de ontwikkeling van de gemeenschappelijke voorzieningen en dus niet in individuele voorzieningen investeert:	6
Adoptie van afnemers in stabiele situatie (vanaf 2014):	50%

B.11 Deze uitgangspunten levert de volgende contante waardes op voor de periode 2010-2015 en 2010-2020:

2010-2015	Exclusief Procesharmonisatie	Inclusief Procesharmonisatie
Totaal Kosten	€ 98.539.983	€ 106.661.556
Totaal Baten	€ 177.956.742	€ 191.915.696
Totaal Cumulatief	€ 79.416.759	€ 85.254.140

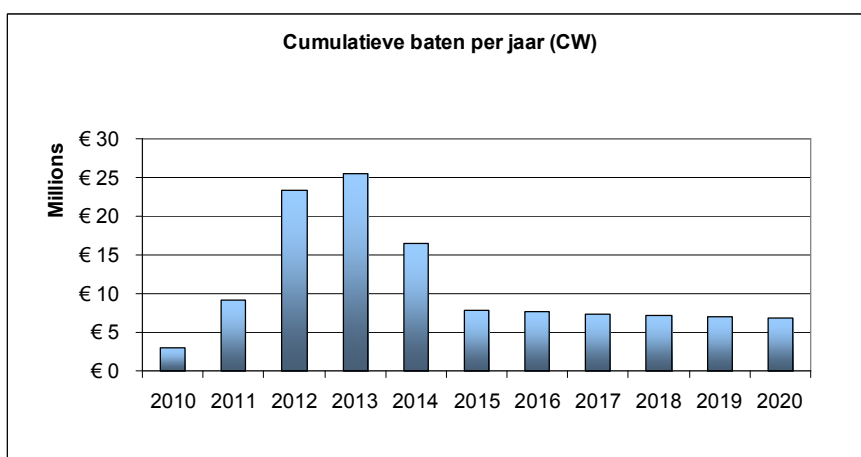
2010-2020	Exclusief Procesharmonisatie	Inclusief Procesharmonisatie
Totaal Kosten	€ 134.560.593	€ 148.589.022
Totaal Baten	€ 245.853.782	€ 269.965.144
Totaal Cumulatief	€ 111.293.189	€ 121.376.122

B.12 Per component en rol betekent dit:

Contante Waardes 2010-2015								
	DigiKoppeling		DigiLevering		DigiMelding		Procesharmonisatie	
	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten
Bronhouders	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Basisregistraties-Landelijke Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 63.689.330	€ 0	€ 6.660.639	€ 0	€ 13.958.954
Gemeenschappelijke Voorziening	€ 29.175.730	€ 0	€ 33.098.711	€ 0	€ 13.131.476	€ 0	€ 8.121.573	€ 0
Afnemer	€ 23.134.066	€ 107.606.773	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Maatschappelijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 52.309.796	€ 107.606.773	€ 33.098.711	€ 63.689.330	€ 13.131.476	€ 6.660.639	€ 8.121.573	€ 13.958.954
Totaal Cumulatief	€ 55.296.977		€ 30.590.619		€ 6.470.836-		€ 5.837.381	

Contante Waardes 2010-2020								
	DigiKoppeling		DigiLevering		DigiMelding		Procesharmonisatie	
	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten
Bronhouders	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Basisregistraties-Landelijke Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 82.854.409	€ 0	€ 8.881.973	€ 0	€ 24.111.361
Gemeenschappelijke Voorziening	€ 40.682.402	€ 0	€ 42.434.518	€ 0	€ 18.310.423	€ 0	€ 14.028.428	€ 0
Afnemer	€ 33.133.250	€ 154.117.401	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Maatschappelijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 73.815.652	€ 154.117.401	€ 42.434.518	€ 82.854.409	€ 18.310.423	€ 8.881.973	€ 14.028.428	€ 24.111.361
Totaal Cumulatief	€ 80.301.749		€ 40.419.891		€ 9.428.451-		€ 10.082.933	

B.13 Als we de cumulatieve baten per jaar contant maken krijgen we de volgende grafiek:

Break-evenpunt

B.14 Voor het break-evenpunt zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Uitgangspunt omschrijving	Waarde
Aantal basisregistraties dat mee doet met de ontwikkeling van de gemeenschappelijke voorzieningen en dus niet in individuele voorzieningen investeert:	4
De contante waarde cumulatieve baten 2010-2020, inclusief procesharmonisatie:	≈ € 0
Er vindt procesharmonisatie plaats	

B.15 Minimaal 25% van de afnemers dient de gemeenschappelijke voorziening te adopteren om een positieve business case te realiseren op basis van de periode 2010-2020.

B.16 Deze uitgangspunten levert de volgende contante waardes op voor de periode 2010-2015 en 2010-2020:

2010-2015	Exclusief ProceSharmonisatie	Inclusief ProceSharmonisatie
Totaal Kosten	€ 86.972.950	€ 92.387.332
Totaal Baten	€ 82.768.904	€ 92.074.873
Totaal Cumulatief	€ 4.204.046-	€ 312.459-

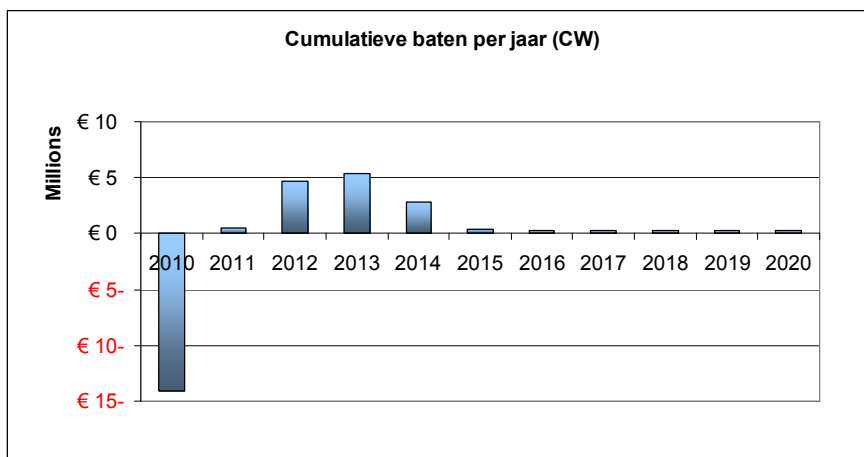
2010-2020	Exclusief ProceSharmonisatie	Inclusief ProceSharmonisatie
Totaal Kosten	€ 117.993.968	€ 127.346.254
Totaal Baten	€ 112.530.055	€ 128.604.296
Totaal Cumulatief	€ 5.463.914-	€ 1.258.042

B.17 Per component en rol betekent dit:

Contante Waardes 2010-2015								
	DigiKoppeling		DigiLevering		DigiMelding		ProceSharmonisatie	
	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten
Bronhouders	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Basisregistraties-Landelijke Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 42.459.553	€ 0	€ 4.440.426	€ 0	€ 9.305.969
Gemeenschappelijke Voorziening	€ 29.175.730	€ 0	€ 33.098.711	€ 0	€ 13.131.476	€ 0	€ 5.414.382	€ 0
Afnemer	€ 11.567.033	€ 35.868.924	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Maatschappelijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 40.742.763	€ 35.868.924	€ 33.098.711	€ 42.459.553	€ 13.131.476	€ 4.440.426	€ 5.414.382	€ 9.305.969
Totaal Cumulatief	€ 4.873.839-		€ 9.360.842		€ 8.691.049-		€ 3.891.587	

Contante Waardes 2010-2020								
	DigiKoppeling		DigiLevering		DigiMelding		ProceSharmonisatie	
	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten	Kosten	Baten
Bronhouders	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Basisregistraties-Landelijke Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 55.236.273	€ 0	€ 5.921.315	€ 0	€ 16.074.241
Gemeenschappelijke Voorziening	€ 40.682.402	€ 0	€ 42.434.518	€ 0	€ 18.310.423	€ 0	€ 9.352.286	€ 0
Afnemer	€ 16.566.625	€ 51.372.467	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Maatschappelijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 57.249.027	€ 51.372.467	€ 42.434.518	€ 55.236.273	€ 18.310.423	€ 5.921.315	€ 9.352.286	€ 16.074.241
Totaal Cumulatief	€ 5.876.560-		€ 12.801.755		€ 12.389.108-		€ 6.721.955	

B.18 Als we de cumulatieve baten per jaar contant maken krijgen we de volgende grafiek:

C Verslag expertsessie

Memo

Aan ICTU / Renoir
Van PricewaterhouseCoopers
Datum 8 februari 2010
Betreft Verslag expertmeeting Kosten-Batenanalyse van 5 februari 2010

Op 5 februari is een expertbijeenkomst geweest ten behoeve van de kosten-batenanalyse van de GOB en OSB. In deze bijeenkomst is het conceptueel model gevalideerd en een aantal discussiepunten in meer detail besproken:

1. Opdracht, aanpak en algemene uitgangspunten
2. Conceptuele model (objecten, samenhang, relevante variabelen en verwachte dynamiek)
3. Inventarisatie van de kosten en batenontwikkeling per component (DigiKoppeling, DigiLevering en DigiMelding)
4. Verwachte adoptatiegraad en snelheid (m.b.t. kosten en baten in de tijd)

Hieronder is puntsgewijs een weergave van de uitkomsten van de meeting weergegeven.

Algemene uitgangspunten voorafgaand aan de meeting ter toetsing:

- De scope van Fase 1 beperkt zich tot de kosten en baten van de gemeenschappelijke voorzieningen.
- De businesscase heeft betrekking op het zo efficiënt mogelijk leveren van gegevens tussen bronhouder en afnemer voor de benoemde 13 basisregistraties. PwC gaat in het opstellen van de kosten-batenanalyse uit van het meest gunstige scenario met daarbij de meest efficiënte levering van gegevens en de meest efficiënte inrichting van het proces.
- Binnen de kosten-batenanalyse is het vervolgens mogelijk waardes aan te passen met betrekking tot alternatieve haalbaarheidsinschattingen (sensibiliteitsanalyse).
- De opgestelde businesscase van Ecorys van 2008 wordt gebruikt als basis en in het kader van de Prima subsidieaanvraag getoetst en waar nodig bijgesteld.
- Op de volgende punten zal de businesscase van Ecorys 2008 worden herzien;
- De businesscase wordt uitgebreid met organisatiekosten (naast de reeds opgenomen technische kosten).
- Er wordt een duidelijk onderscheid gemaakt in DigiKoppeling, DigiLevering en DigiMelding.
- De ontwikkeling en uitrol is in volle gang met als gevolg dat uitrolscenario's en timing een relevante factor zijn geworden in de kosten en baten ontwikkeling in de tijd.
  - Er is meer zekerheid ontstaan over de toepassing van DigiKoppeling en daarmee ook over de baten.

- De ontwikkeling van DigiKoppeling tot standaard levert ook indirecte baten op met betrekking tot lagere kosten per koppeling van alle overheidskoppelingen.
- De ontwikkeling van DigiKoppeling is een randvoorwaarde voor hergebruik. Hergebruik tussen de Landelijke Registraties is het uitgangspunt..

De experts in de meeting onderschrijven bovenstaande uitgangspunten afgezien van de relatie met de Ecorys kosten-batenanalyse, want die was nog niet bekend. In de volgende paragraaf wordt in meer detail ingezoomd op de drie componenten.

Algemene aandachtspunten vanuit de experts

- Diginetwerk (KPS) is belangrijk voor de samenhang in het stelsel maar is geen onderdeel van de Businesscase van fase 1.
- Iedereen is voorstander van hergebruik van kennis en systemen.
- SZW geeft aan dat in de uitwisseling van gegevens tussen overheidsorganisaties het principe van wederkerigheid van belang is. De gegevens zijn nu gegroepeerd bij de organisaties die het meeste belang hebben bij die gegevens. Niet alle basisregistraties zijn daarbij publiek gefinancierd. Doorbelasting van investeringen kan invloed uitoefenen op de onderlinge solidariteit.
- De scope van het onderzoek is specifiek het gebruik van de GOB en OSB in het publieke domein. Het gebruik van de OSB is verplicht conform het principe comply or explain van het college standaardisatie NUP. (zie <http://www.open-standaarden.nl/organisatie/college-standaardisatie/>)

Digikoppeling

- Het harmoniseren van gegevens wordt niet gezien als een onderdeel van Digikoppeling.
- Het harmoniseren van de semantiek van gegevensdefinities wordt gezien als een goede stap met duidelijke meerwaarde. Dit wordt voor nu niet gezien als een onderdeel van Digikoppeling.
- Centralisatie is in de context van digikoppeling: het ontwikkelen van een gemeenschappelijk koppelvlak dat overal kan worden ingezet en gebruikt. De koppelingen worden daarbij gelegd op technisch en gegevensniveau.
- Gemiddeld heeft naar verwachting een afnemer 4 a 5 externe koppelingen met basisregistraties.

Digilevering

- De stelling van PwC is dat techniek en processen niet los gezien kunnen worden. De experts geven aan dat DigLevering met name betrekking op het transport en de logistiek van berichten.
- De wet stelt eisen aan de autorisaties van enkele basisregistraties. Autorisaties en juridische toetsing zijn en blijven daardoor waarschijnlijk onderdeel van basisregistraties, omdat er mogelijk beperkingen zijn om dit door een gemeenschappelijke voorziening te laten uitvoeren.
- De technische koppeling wordt eenvoudiger doordat de techniek centraal geregeld (door hergebruik), afspraken worden echter nog steeds decentraal gemaakt (tussen BR en

- afnemers).
- De basisregistratie bepaalt gebeurtenissen en verstuurt op basis daarvan gegevens uit naar de GOB, de GOB stuurt de gegevens naar de geabonneerden. Basisregistratieoverstijgende gebeurtenissen worden niet gecombineerd in de GOB.
  - Er zijn nu verschillende situaties te identificeren: De SVB ontsluit sectorale gegevens op ketenniveau via een centrale broker. Voor OC&W geldt dat alle agentschappen direct koppelingen, terwijl OC&W de poort wordt voor scholen, die niet direct kunnen aansluiten op het stelsel.
  - Het beveiligingsniveau per basisregistratie is verschillend. Hier liggen kansen om afspraken meer te harmoniseren op het niveau van de DigiKoppeling.

Digimelding

- Belangrijke baten van digimelding zijn dat er slechts één technische koppeling noodzakelijk is.
- Voor landelijke voorzieningen geldt dat er in de processen geen wijzigingen plaatsvinden als gevolg van Digimelding.
- De systematiek en de processen rondom het terugmelden moeten bij afnemers nog ingeregeld worden. Het inregelen van terugmeldingen is onderdeel van fase 2.
- De gemeente Rotterdam heeft op dit moment 4 mensen in dienst die zich richten op het onderzoek naar persoonsgegevens en adressen.

Adoptie snelheid

- Justitie ziet in de praktijk dat standaarden en voorzieningen (zoals eBMS), ondanks dat het gebruik verplicht is, in het begin langzaam geadopteerd werden. Zodra de baten duidelijk zichtbaar werden (visie op de winst) trad een versnelling op. Het vermoeden is dat hetzelfde zal gelden voor het gebruik van Digimelding. Bij Justitie zijn de processen nu nog niet ingeregeld.
- OC&W verwacht dat intersectoraal binnen 2 a 3 jaar verregaande adoptie zal zijn van het terugmeldprincipe. Bij scholen zal dit veel langzamer gaan (De vraag überhaupt of scholen moeten terugmelden, want veel scholen (meer dan 80%) zijn privaat en dus geen bestuursorgaan) . OC&W zal daarbij als organisatie tussen DigiKoppeling en afnemer blijven staan.
- Bij de SVB is de koppeling met Digimelding gelegd via de broker en is DigiKoppeling geadopteerd.

D Gebruikte bronnen

Documenten

- 1. Gemeente Amsterdam (2009). Business Cases aansluiting processen op basisregistraties – Eindrapport.
- 2. Capgemini (2008). Business Case modernisering GBA. Utrecht.
- 3. Ecorys (2009). Actualisatie kosten-batenanalyse Registratie Niet-Ingezetenen – Eindrapport. Rotterdam, mei 2009.
- 4. Ministerie van VROM (2009) Winstpakkers van de Basisregistratie voor Adressen en Gebouwen (BAG).
- 5. EIM (2005). Elektronische overheid en administratieve lastenvermindering voor het bedrijfsleven. Een toekomstverkenning – Eindrapport.
- 6. EIM (2005). Potentiële effecten van ICT-basisvoorzieningen op administratieve lasten voor burgers – Eindrapportage.
- 7. Ecorys (2008). Kosten-batenanalyse OSB & GOB – Eindrapport.
- 8. EGEM-i teams (2009). Wat levert het NUP gemeenten op? De baten van de e-overheid op een rijtje.
- 9. Ministerie van VROM. De winst zit in de verbetering van de werkprocessen. Amsterdam constateert toenemende waardering voor basisregistraties.
- 10. M&I Partners (2008). Amsterdam constateert toenemende waardering voor basisregistraties.
- 11. PricewaterhouseCoopers (2008). Accountantsverklaring ODP 2007.
- 12. PricewaterhouseCoopers (2009). Accountantsverklaring ODP 2008.
- 13. PricewaterhouseCoopers (2010). Accountantsverklaring ODP 2009 Q1.
- 14. ICTU (2010). Financiële Rapportage 2009.
- 15. e-Overheidsdienstenplatform (2009). GOB Abonnementenvoorziening – Definitiestudie.
- 16. e-Overheidsdienstenplatform (2009). Op weg naar geharmoniseerde aansluiten gebruiksvoorwaarden basisregistraties – Eindrapportage.
- 17. Renoir (2009). Projectstartarchitectuur Digilevering.
- 18. Renoir (2009). Rapportage onderzoek Standaard Berichtstructuur.
- 19. e-Overheidsdienstenplatform (2008). Startarchitectuur GOB.
- 20. Renoir (2010). Jaarplan 2010 programma RENOIR.
- 21. Renoir (2010). Kostendragers Renoir 2010.
- Everett M. Rogers, Diffusion of Innovations, 3th Edition, Free Press, New York/London 1983

Bijeenkomsten

- Expertsessie d.d. 5 februari 2010
- Bijeenkomst begeleidingscommissie d.d. 10 februari 2010.